

דוחות

א. פעילות האקדמיה

1. ישיבות ואירועים

א. המליאה והחלטותיה

1. ישיבות המליאה

מליאת האקדמיה התכנסה לחמש ישיבות בשנת תשס"ז, לשבע ישיבות בשנת תשס"ח, לשמונה ישיבות בשנת תשס"ט ולארבע ישיבות בשנת תש"ע.

ישיבות מיוחדות:

ישיבה רצה (ג' בשבט תשס"ז) הייתה בשיתוף האוניברסיטה העברית והאיגוד העולמי למדעי היהדות שבה פרופ' ראובן (ריצ'ארד) שטיינר, חבר כבוד של האקדמיה, נתן פרסום ראשון לתגליתו על לחשים בפרוטו־כנענית בכתבי הפירמידות;

ישיבה רצט (כ"ה בכסלו תשס"ח) הייתה במכללת דוד ילין במעמד נשיא המדינה לציון מלאות 150 שנה להולדת אליעזר בן־יהודה;

ישיבה ש (כ"ב בטבת תשס"ח) הייתה לכבוד פרופ' בן־חיים לרגל מלאות לו מאה שנה; ישיבה שו (כ"ו בכסלו תשס"ט) הייתה במסגרת ערב עיון לכבוד הופעת הספר "שִׁפָּה קָמָה";

ישיבה שי (י"ג באב תשס"ט) הייתה במסגרת הקונגרס העולמי החמישה עשר למדעי היהדות;

ישיבות שטו–שטז (י"א–י"ב בסיוון תש"ע) היו ישיבות מליאה פתוחות במסגרת הכינוס הפתוח ללשון העברית ולספרותה.

2. החלטות האקדמיה בענייני דקדוק ומינוח פורסמו כחוק.

בילקוט הפרסומים 5584 מיום ה' בתשרי תשס"ז, 27 בספטמבר 2006, פורסם התקנון החדש של האקדמיה ללשון העברית.

בילקוט הפרסומים 5764 מיום י' בשבט תשס"ח, 17 בינואר 2008, פורסמו כללי התעתיק החדשים: התעתיק הפשוט מעברית לאותיות לטיניות והתעתיק הפשוט מערבית לעברית. כן פורסמו החלטות שונות בדקדוק ומילים בשימוש כללי ופורסמה הודעה על אישור רשימות המונחים האלה: מונחים באריגה אמנותית – רקמה, תחרה, הידורים; טקסטילים בשימוש בארכאולוגיה; מונחים בבנקאות ושוק ההון – פרק ג; מונחי טכנולוגיית

המידע – פרקים 10, 12, 20, 29 ומונחים שונים; שמות צמחים – הרלוועים; מונחי רפואה – רפואה דחופה, הרדמה, אורולוגיה ומונחים שונים.

3. נציגי האקדמיה לגופים ציבוריים

נציג האקדמיה למועצת הרשות הלאומית לתרבות הלדינו: יעקב בן־טולילה
 נציג האקדמיה למועצת הרשות הלאומית לתרבות הידיש: סיריל אסלנוב
 נציג האקדמיה לוועדת השמות הממשלתית: יואל אליצור (למן תש"ע)

ב. דיון בממשלה על מעמד העברית ועל האקדמיה ללשוו העברית

ביום י"ז בטבת תש"ע (3 בינואר 2010) ייחדה ממשלת ישראל חלק מישיבתה לדיון במעמד העברית ובאקדמיה ללשוו העברית.

נשיא האקדמיה הציג את פועלה של האקדמיה בתחום מחקר הלשוו העברית. האקדמיה הגישה לממשלה חוברת שיצאה לכבוד הישיבה ומתארת את פועלה הן בתחום המחקר הן בתחום העשייה בעברית החדשה: קביעת המונחים, קביעת התקן בדקדוק ומתן תשובות לציבור הרחב. עוד שמעו השרים על תכניותיה של האקדמיה לעתיד: הקמת מרכז לאומי לעברית וכו' מוזאון שיספר את תולדותיה של העברית, מרכז למידה וכינוסים שישלב את חוויית הלימוד בחוויה חזותית, ספרייה וארכיון.

בין ההחלטות שהתקבלו: קביעת יום הלשוו העברית בכ"א בטבת, יום הולדתו של אליעזר בן־יהודה, והכרזה על פרס ראש הממשלה על שם אליעזר בן־יהודה; הקמת צוות בראשות מזכיר הממשלה ובהשתתפות האקדמיה ללשוו העברית שיגבש המלצות על דרכים לשימור הישיבה ולהנחלתה של הלשוו העברית; והחלטות נוספות שנועדו להאיר את דמותם ופועלם של חלוצי העברית והדיבור בעברית ולהבטיח את קידומה של העברית.

ממשלת ישראל הצהירה מפורשות על הצורך בחיזוק מעמדה של העברית בתרבותנו, ושר החינוך הודיע שיעמיד את העברית במרכז העשייה החינוכית במערכת החינוך על כל חלקיה.

ג. מינוי מנכ"לית האקדמיה

בסיוון תשס"ז מונתה טלי בן־יהודה למנכ"לית (עד אז שימשה ממלאת מקום).

ד. חוק המוסד העליון ללשוו העברית

בשנת תש"ע (2010) תוקן החוק ונוסף לו סעיף הפוטר את האקדמיה מתשלום ארנונה ומתשלומי חובה אחרים המשתלמים לרשות המקומית. הפטור הזה מבסס את התחייבות המדינה לרווחתה של האקדמיה, כפי שנקבע בחוק, ובוזה חשיבותו וערכו. את הצעת החוק הגיש חה"כ אורי אורבך, ובוועדת השרים לענייני חקיקה היא זכתה

לתמיכת שרת התרבות והספורט שה"כ לימור לבנת. יו"ר ועדת החינוך, התרבות והספורט שה"כ זבולון אורלב סייע לקדם את תהליך החקיקה ולהביא לסימום בהצלחה.

ה. כינוסים וימי עיון

1. ציון הופעתו של מילון הבנקאות ושוק ההון
 אירוע לציון הופעת "מילון הבנקאות ושוק ההון" התקיים ביום ד' בטבת תשס"ז (25 בדצמבר 2006) בבית הבורסה בתל אביב. באירוע השתתפו אישים מחוגי הכלכלה, חברי ועדת המינוח המקצועית ונציגי האקדמיה. השתתפו: יו"ר דירקטוריון הבורסה מר שאול ברנפלד; מנכ"ל משרד האוצר ד"ר יוסי בכר; נשיא האקדמיה פרופ' משה בראשר; מנכ"לית בנק לאומי ויו"ר ידידי האקדמיה הגב' גליה מאור; יו"ר הוועדה למונחי הבנקאות ושוק ההון מר גדעון להב; מנכ"לית הבורסה הגב' אסתר לבנון; רות אלמגור-רמון.

2. הכינוס המשותף של האקדמיה ללשון העברית והחוגים ללשון העברית באוניברסיטאות בארץ היה בכ"ח בניסן תשס"ז (14 ביוני 2007) באודיטוריום הכט באוניברסיטת חיפה. את הכינוס אירחה מיכל אפרת, ראש החוג ללשון העברית באוניברסיטת חיפה. מטעם האקדמיה נשא דברי ברכה סגן הנשיא אברהם טל. מן האקדמיה השתתפו: במושב "האקדמיה ללשון העברית ותכנון לשון": אברהם טל (יו"ר), אילן אלדר ("אליעזר בן-יהודה כמתכנן לשון"), מיכאל רזייק ("עיון בערכים בגר, ביכר במילון ההיסטורי"); במושב "סמנטיקה": שמואל פסברג (יו"ר); במושב "מורפולוגיה": אורה שורצולד (יו"ר), קרן דובנוב ("דרגות ההשוואה של שם התואר בספרות העברית החדשה בראשיתה"); בדיון בנושא "חקר הלשון העברית בפתח המילונים השלישי – בעיותיו ואתגריו": שמואל פסברג, אורה שורצולד, חיים כהן, משה אזר [ז"ל], עוזי אורנן; במושב "פרגמטיקה": חיים כהן (יו"ר).

3. יום עיון לציון 150 שנה להולדתו של אליעזר בן-יהודה היה בכ"ה בכסלו תשס"ח (5 בדצמבר 2007) במכללת דוד ילין בירושלים בשיתוף האקדמיה והמכללה האקדמית לחינוך ע"ש דוד ילין ובמעמד נשיא המדינה מר שמעון פרס. בבאי האירוע היו גם בני משפחת בן-יהודה ובני משפחת אהרן מזי"א. דברי פתיחה וברכה: נשיא המדינה מר שמעון פרס, נשיא האקדמיה פרופ' משה בראשר, סגן נשיא האקדמיה פרופ' אברהם טל, ראש המכללה האקדמית לחינוך ד"ר אנה רוסו. הרצאות: פרופ' מרגלית שילה ("חמדה – התקופה והמילון"); חברת האקדמיה גיל הראבן ("על דברים שאבותינו לא יכלו לספר לנו"); חבר האקדמיה פרופ' עוזי אורנן ("המחשב כראי לכלשנות"); עובד האקדמיה ד"ר גבריאל בירנבאום ("ממילון בן-יהודה למילון ההיסטורי של האקדמיה ללשון העברית").

האירוע נחתם בחבר דיון ששודר בשידור חי ברשת ב' של קול ישראל. הנחה מיכאל מירו; השתתפו: ד"ר אביעד הכהן, רות אלמגור-רמון, מאיה בזרנו, מיקי בר, מאיר גולדברג, פרופ' יואל דונחין, אפרים סידון, ד"ר מיכל קרומר נבו, דני קרמן.

4. **ערב עיון לרגל הוצאת הספר "שפה קמה"** היה ביום כ"ו בכסלו תשס"ט (23 בדצמבר 2008) במשכנות שאננים בירושלים. ערב העיון, במעמד נשיא המדינה החמישי מר יצחק נבון, יוחד לעברית ולתרבות העברית לפני קום המדינה.

הדוברים וכותרות הרצאותיהם: פרופ' משה בר-אשר (דברי פתיחה וברכה), פרופ' ישראל ברטל ("עבריות" – מעבר ללשון: חזון החברה היישובית בתקופת המנדט"), ד"ר רונה סלע ("מרכז ושוליים – הצילום הציוני המגויס במחצית הראשונה של המאה העשרים"), הסופר חיים גורי ("שלושה משוררים והעברית של הדור"), מר יצחק נבון ("דברים על הלשון העברית"), מזכיר הממשלה מר עובד יחזקאל, חבר האקדמיה ד"ר עמינדב דיקמן ("ניצוצו העברי של ביאליק"), ד"ר יעל רשף ("הלשון שאחרי הדיבור לא תהי זו שלפניו: תיעוד העברית המדוברת בתקופת התהוותה"), המזכירה המדעית של האקדמיה רונית גדיש ("המדור והדור – על הספר 'שפה קמה'").

5. **ערב עיון לרגל צאת ספרו של ד"ר מיכאל ריז'יק "מסורת לשון חכמים באיטליה לפי מחזורים מימי הביניים"** היה ביום ל' בשבט תשס"ט (24 בפברואר 2009) במוזאון יהדות איטליה בירושלים.

הדוברים: פרופ' דוד קאסוטו דיבר על ייחודיותה של שפת יהודי איטליה; פרופ' ראובן בונפיל דן בלשוניותיהם של יהודים באיטליה בימי הרנסנס; חבר האקדמיה ד"ר חיים כהן סקר את ספרו של ריז'יק ואת תרומתו לחקר הלשון; ד"ר ריז'יק עצמו דן בחשיבות המחקר להבנת לשון היהודים ופירט את יעדיו במחקר זה.

האירוע התקיים בשיתוף חברת יהודי איטליה לפעולה רוחנית, האוניברסיטה העברית בירושלים ומוסד ביאליק.

6. **ערב עיון לרגל צאת ספרו של ד"ר גבריאל בירנבאום "לשון המשנה בגניזת קהיר"** היה ביום כ"ג בסיוון תשס"ט (15 ביוני 2009) בבית האקדמיה ללשון העברית. בערב העיון נשאו דברים עובד המזכירות המדעית דורון יעקב וחבר האקדמיה פרופ' שמעון שרביט. ד"ר בירנבאום דיבר על גרגרים מפרות עבודתו במילון ההיסטורי ועל הבאת הספר לידי גמר.

7. **הכינוס הפתוח ללשון העברית ולספרותה** כונן בעקבות החלטת הממשלה ולעיל, סעיף ב). הכינוס הראשון היה בימים י"א וי"ב בסיוון תש"ע (24–25 במאי 2010) במוזאון ארץ ישראל בתל אביב. ההרצאות בכינוס עסקו בהיבטים הלשוניים של יצירות מנדלי, בספרות העברית בת זמננו, בצה"ל, במערכת החינוך, בתקשורת ובפוליטיקה. נשאו דברים: נתן אפרתי, נשיא האקדמיה משה בר-אשר, ישראל ברטל, רונית גדיש, נורית גוברין, עמינדב דיקמן, ברכה דלמצקי-פישלר, מפמ"ר ספרות טלי ניב, חיים כהן, שרת התרבות והספורט לימור לבנת, ירון לונדון, דן מירון, דורי מגור, נאוה סמל, שר החינוך גרעון סער, משה פלורנטין, מאיר שלו, מרים שלזינגר [ז"ל], אמנון שמוש, יוסי שריד.

ישבו בראש המושבים: אהרן דותן, מזכיר הממשלה צבי האוזר, אברהם טל, אהרן ממון, קצין החינוך והנוער הראשי תא"ל אלי שרמייסטר.

הנחתה רות אלמגור-רמון.
המרכזת האקדמית של הכינוס הייתה עפרה תירוש-בקר.

ו. הענקת פרסים ותארים

1. הענקת תואר עמית כבוד
ביום י"ג בכסלו תשס"ז (4 בדצמבר 2006) הוענק תואר עמית כבוד למר רוברט אסרף בערב עיון חגיגי בבית האקדמיה בירושלים.

2. פרס האקדמיה ללשון העברית על שם מישל ורוברט אסרף
הפרס לשנת תשס"ט לחקר הלשון העברית הוענק לחברי האקדמיה פרופ' אהרן ממן ופרופ' אלישע קימרון ביום י"ב במרחשוון תשס"ט (10 בנובמבר 2008) בטקס בבית בלגיה בקריית האוניברסיטה בגבעת רם. בטקס בהשתתפות חברי האקדמיה, תורמי הפרס ואורחים נשאו דברים פרופ' משה בר-אשר (נשיא האקדמיה), מר רוברט אסרף וחתני הפרס. חברי ועדת הפרס: שמעון שרביט (יו"ר), אבי הורביץ וחיים כהן.

הפרס לשנת תש"ע לתחום הספרות, השירה והתרגום הוענק למשורר ולמתרגם ד"ר רמי סערי ביום כ"ה בטבת תש"ע (11 בינואר 2010) בטקס בבית בלגיה בקריית האוניברסיטה בגבעת רם. בטקס השתתפו חברי האקדמיה, חברי ועדת הפרס, תורמי הפרס וידידי של חתן הפרס. נשאו דברים מר רוברט אסרף, פרופ' אהרן ממן וחתן הפרס. חברי ועדת הפרס: פרופ' אהרן ממן (יו"ר), פרופ' שמעון זנדבנק ופרופ' מרים שלזינגר [ד"ל].

ז. אירועים ומיזמים מיוחדים

1. ק"ן לבן-יהודה – כן לעברית
במלאות ק"ן (150) שנה להולדת אליעזר בן-יהודה יזמה המזכירות המדעית של האקדמיה תחרות מיזמים בנושא הלשון העברית בבתי הספר. לשם כך הוכנה חוברת מיוחדת ובה חומר רב והצעות לפעילויות. האירוע המסכם נערך בגבעת רם בירושלים ביום כ"ג באייר תשס"ח (28 במאי 2008) בהשתתפות נשיא האקדמיה משה בר-אשר, יו"ר ועדת החינוך התרבות והספורט חבר הכנסת הרב מיכאל מלכיאור והמפקחת המרכזת על הוראת העברית מזל שיניאק. באירוע הציגו תלמידים משישה בתי ספר ברחבי הארץ את המיזמים שהכינו וזכו בפרסים ובאותות הצטיינות.

2. בתים מבפנים
סיור פתוח לציבור במסגרת "בתים מבפנים" היה ביום כ"ב באלול תשס"ט (11 בספטמבר 2009). המבקרים באקדמיה סיירו במבנה – לציון יובל שנים לחנוכתו, שמעו סקירה על תולדותיו ופעילותו של אליעזר בן-יהודה מפי נכדו, הרב ד"ר אליעזר בן-יהודה, והרצאה מפי דורון רובינשטיין.

3. הכרה באליעזר בן-יהודה במפעל המורשת להנצחת אישים של אונסק"ו במלאות מאה וחמישים שנה להולדת אליעזר בן-יהודה הוציעו האקדמיה ללשון העברית והוועד הישראלי של אונסק"ו את מועמדותו של בן-יהודה למפעל המורשת של אונסק"ו להנצחת אישים שהרימו תרומה מיוחדת לתרבות, לחברה ולמדע. האספה הכללית השלושים וארבע של אונסק"ו (פריז 2008) הכירה בבן-יהודה אישיות הראויה להוקרה בין-לאומית ולהנצחה בזכות פעולותיו להחייאת הלשון העברית בדיבור.

4. כוכב עברי נולד

במיזם "כוכב עברי נולד" לציון שנת האסטרונומיה הבין-לאומית (שנת 2009) בשיתוף מרכז נוער שוחר מדע באוניברסיטה העברית והמזכירות המדעית של האקדמיה ללשון נקרא הציבור להציע שמות עבריים לכוכבי הלכת אוראנוס ונפטון. מאות ההצעות הועברו לחבר שיפוט בהשתתפות אסטרופיזיקאים בכירים ונציגי האקדמיה ללשון העברית. ארבעה שמות עלו אל שלב הגמר והועמדו להצבעה: שחק ואורון לאוראנוס ותרשיש ורהב לנפטון. אלפי אנשים השתתפו בהצבעה האלקטרונית ובחרו את השם אורון לאוראנוס ואת השם רֶהַב לנפטון.

משתתפי חבר השיפוט: חברי האקדמיה – סיריל אסלנוב, גיל הראבן ושלמה נאה; אנשי המקצוע – אבישי דקל (יור), דינה פריאלניק, יגאל פת-אל, צפריר קולת. ריכזו את המיזם רעות ברזילי ורונית גדיש מטעם האקדמיה; הראל בן-עמי ולב טל-אור מטעם נוער שוחר מדע. את אתר המיזם בנה צוות מעמותת ראשית מדע בראשות יאיר גרינברג.

השמות הנבחרים הוכרזו במעמד שהתקיים ב"ג בטבת תש"ע (30 בדצמבר 2009) בבית ברטר בקריית האוניברסיטה בגבעת רם בהנחיית דן כנר. נשאו דברים: משה בראשר, מנחם בן-ששון (נשיא האוניברסיטה העברית), לב טל-אור, אבישי דקל, רונית גדיש, שלמה נאה.

5. קשר עם התקשורת

נשיא האקדמיה, חברי האקדמיה ועובדי האקדמיה התראינו בתקשורת הכתובה והמשודרת מפעם לפעם בענייני הלשון העברית ובענייני האקדמיה.

2. הוועדים והוועדות

א. ועדות הקבע

ועדת המינוח המרכזית

חברי הוועדה בשנים תשס"ז–תשס"ח: ארי אבנר [ז"ל], שולמית אליצור, אבנר טריינין [ז"ל], יוסף יהלום (תשס"ז), שלמה נאה (י"ר), אמציה פורת, מנחם קיסטר, אמנון שפירא. חברי הוועדה בשנים תשס"ט–תש"ע: ארי אבנר [ז"ל], שולמית אליצור (מכותבת), סיריל אסלנוב, יוסף יהלום, שלמה נאה (י"ר), יוסף עופר, שמואל פסברג, שמא פרידמן, מנחם קיסטר (פרש באמצע תש"ע).

מזכירת הוועדה: רוגית גדיש (תשס"ז–תשס"ט); נטלי אקון (תש"ע).

השתתפו בישיבות גם מלכה זמלי, נטלי אקון (משנת תשס"ח)

בשנת תשס"ז היו שבע ישיבות, בשנת תשס"ח שמונה ישיבות, בשנת תשס"ט שתי ישיבות, ובשנת תש"ע שלוש ישיבות.

נדונו רשימות מונחים מטעם הוועדות האלה: טכנולוגיית המידע, חירום, לחמה אלקטרונית, ספרות, תחבורה יבשתית, יין, ביולוגיה, רפואת עור.

ועדת הדקדוק

חברי הוועדה בשנים תשס"ז–תשס"ח: ארי אבנר [ז"ל], יהושע בלאו (י"ר), יוחנן ברויאר, משה בראשר, יוסף יהלום (תשס"ז), חיים כהן, מרדכי מישור, אהרן ממזן, יוסף עופר. חברי הוועדה בשנים תשס"ט–תש"ע: ארי אבנר [ז"ל], גבריאל בירנבאום, יהושע בלאו (י"ר), משה בראשר, יוחנן ברויאר, חיים כהן, מרדכי מישור, יוסף עופר, משה פלורנטין. מזכיר הוועדה: דורון יעקב.

בשנת תשס"ז היו שמונה ישיבות, בשנת תשס"ח חמש ישיבות, בשנת תשס"ט ארבע ישיבות, ובשנת תש"ע ארבע ישיבות.

בנושאים שנדונו: התעתיק מערבית לעברית, סיום הדיון בתעתיק מלועזית לעברית, התעתיק המדויק מעברית לאותיות לטיניות, שם המספר, שאלות שונות.

ועדת הפרסומים

חברי הוועדה משנת תשס"ט: אהרן ממזן (י"ר), יעקב בן-טולילה, שמא י' פרידמן. מרכזת הוועדה: ליזה מוהר.

הוועדה אישרה את הוצאת ספרו של אילן אלדר, לתולדות תורת הלשון בימי הביניים: האסכולה האנדלוסית (ט' באלול תש"ע, 19 באוגוסט 2010).

קודם לכן אושרו הספרים האלה:

אֵילָה ליוֹנֶשְׁטֶם, עיונים בספרות השומרונית ובספרות הקראית, מקורות ומחקרים, כרך ט; אהרן ממזן ואפרים בן-פורת, פְּתָאב אֶלְנָתָף – פירושו הדקדוקי של ר' יהודה חיוג' לספרי נביאים בעיבוד עלי בן סלימן, מקורות ומחקרים, כרך יב.

הוועדה למילים בשימוש כללי

חברי הוועדה: חברי האקדמיה – ארי אבנר [ז"ל], יוחנן ברויאר (יו"ר), גיל הראבן (מסוף תשס"ח), אפרים חזן, קציעה כ"ץ, מנחם קיסטר; עובדי האקדמיה – רות אלמגור-רמון, ברכה דלמצקי-פישלר, מלכה זמלי; חברים נוספים – חוה פנחס-כהן, אבשלום קור (למן תש"ע), רוביק רוזנטל (מסוף תשס"ח).

מוכרות הוועדה: רונית גדיש (עד תשס"ח), תמר כץ (למן תשס"ט).
 בשנת תשס"ז היו שלוש ישיבות, בשנת תשס"ח ארבע ישיבות, בשנת תשס"ט חמש ישיבות, ובשנת תש"ע שתי ישיבות.
 הצעות הוועדה הופצו בתחילה לחוות דעתם של חברי האקדמיה, ואחר כך הובאו לדיון במליאה.

ב. ועדות המינוח המקצועיות

הוועדה למונחי איכות הסביבה

הוועדה הוקמה באביב תשנ"ח (פברואר 1998). היא פועלת בשיתוף מכון התקנים הישראלי (יחידת העריכה וההוצאה לאור שבאגף התקינה) ומתכנסת במשרדי מכון התקנים בתל-אביב.

חברי הוועדה: נציגי האקדמיה – מלכה זמלי (עובדת המזכירות המדעית), אורה שורצולד (תשס"ז); מקרב אנשי המקצוע – נצן איל (יו"ר), ארנה ברגרזון, ראובן (רובי) גלעד, מיכאל זיס, בלהה נחמן, בני פירסט, ז'אן קוך, דוד שוגרמן.
 לדיוני הוועדה במונחי ההדברה הצטרפו מומחים בתחום ההדברה: שמואל מורן, ארנה מצנר, אורי שלום.

רכוזת הוועדה: חסיה גדיאל, אירית גיל-עד.
 בשנת תשס"ז היו תשע ישיבות, בשנת תשס"ח עשר ישיבות, בשנת תשס"ט ארבע ישיבות, ובשנת תש"ע שבע ישיבות.

משנת תשס"ח עסקה הוועדה במונחי הדברה. במקביל רוכזו מאות המונחים שנדונו בשאר התחומים (אקולוגיה, פסולת, אטמוספירה ואקלים, אקולוגיה חקלאית, איכות מים, אנרגייה, מדיניות סביבתית, מעבדה וחומרים, קרינה, רעש, כבאות והצלה), והם פורסמו להערות הציבור בשנת תשס"ט. ההערות שהתקבלו נדונו בוועדה בשנים תשס"ט–תשע"א.

[הערת העורך: רשימת מונחי איכות הסביבה אושרה במליאת האקדמיה בישיבה שכא (ביום ד' בסיוון תשע"א, 6 ביוני 2011).]

הוועדה למונחי אלקטרוניקה

הוועדה פועלת בשיתוף יחידת העריכה וההוצאה לאור במכון התקנים הישראלי. הוועדה הוקמה בתשנ"ח (1997) בשיתוף מכון התקנים, והיא מתכנסת במכון התקנים בתל-אביב.

חברי הוועדה: ראובן אורן, יעקב בעל שם, דוד ברלה, אבי גבעון, אהרן גד (ז"ל), אמנון

גפני, רפי טרם, שלמה ירדני, חוסה סוסלי. מלכה זמלי היא נציגת האקדמיה בוועדה. רכזת הוועדה: ציפי לוי (מנהלת יחידת העריכה וההוצאה לאור במכון התקנים). בשנת תשס"ז היו עשר ישיבות, בשנת תשס"ח אחת עשרה ישיבות, בשנת תשס"ט עשר ישיבות, ובשנת תש"ע תשע ישיבות.

בשנת תשס"ז סיימה הוועדה את דיוניה במונחי "לחמה אלקטרונית", והמונחים הוגשו לאישור ועדת המינוח המרכזית ומליאת האקדמיה (ישיבה רצו ביום ד' בסיוון תשס"ז, 21 במאי 2007). רשימת המונחים פורסמה באתר המונחים של האקדמיה. הוועדה המשיכה בעבודת עדכון המילון ל"מונחי קשר ואלקטרוניקה". במקביל לעבודת העדכון הזו דנה הוועדה במונחי "שידורי רדיו" שהעבירה אליה האקדמיה ללשון העברית.

הוועדה למונחי הביולוגיה

הוועדה פועלת משנת תשמ"ד.

חברי הוועדה: מן האקדמיה: שמואל פסברג; מקרב אנשי המקצוע – אברהם אמיר, יוסף הלר, יונה סלע (יו"ר), עוזי פליטמן.

מזכירת הוועדה: רונית גדיש.

בשנת תשס"ז היו עשר ישיבות, בשנת תשס"ח ארבע ישיבות, ובשנת תשס"ט שתי ישיבות סיכום.

הוועדה המשיכה לדון בהערות שהתקבלו על הרשימה ובהשלמת הרשימה. בשנת תשס"ט סיימה הוועדה את קריאת המונחים, והגישה את הרשימה ובה כ-2,700 מונחים לאישור ועדת המינוח המרכזית. רשימת המונחים בביולוגיה כללית אושרה במליאת האקדמיה בישיבה שט ביום ז' בתמוז תשס"ט (29 ביוני 2009) ופורסמה באתר המונחים של האקדמיה. בכך סיימה הוועדה את עבודתה.

הערת העורך: בישיבת המליאה שיז (ביום כ"ד במרחשוון תשע"א, 1 בנובמבר 2010) אושרו כמה מונחים שנותרו בצריך עיון.]

הוועדה למונחי ביטוח

הוועדה הוקמה בשנת תשס"ג ביזמת הוועדה למונחי הבנקאות ושוק ההון. ישיבותיה מתקיימות בבית איגוד חברות הביטוח בתל-אביב בחסות איגוד חברות הביטוח בישראל והתאחדות חברות לביטוח חיים.

חברי הוועדה: נציגי האקדמיה – ראובן מירקין (עד תשס"ט), קציעה כ"ץ, שמעון שרביט (למן תשס"ט); מקרב אנשי המקצוע – איתן אבניאון (יו"ר), זאב בן-יצחק, שלהבת גוטמן (למן תש"ע), יהודה גרופמן, אשר הלפרין, אתי הרם (למן תשס"ח), עוזי ז"ק (למן תש"ע), זאב טל (למן תש"ע), עוזי לוי, אבישי ליוביץ', שמואל מורד (חבר מכותב), שמואל מלכיס, שחר פודולי, נדב פרג, רפי פרסיץ (ז"ל – נפטר בשנת תשס"ט), קטיה שוורצמן, יוסף שטח.

מזכיר הוועדה: אריה מרקו.

בשנת תשס"ז היו שמונה ישיבות, בשנת תשס"ח אחת עשרה ישיבות, בשנת תשס"ט שמונה ישיבות, ובשנת תש"ע עשר ישיבות.

הוועדה המשיכה לדון ברשימת המונחים שבמצע. במהלך תשס"ח הכין המזכיר רשימה מעודכנת של המונחים שאישרה הוועדה.

הוועדה למונחי גאוגרפיה

הוועדה הוקמה בשלהי תשס"ה (אוגוסט 2005) בשיתוף המחלקה לגאוגרפיה ולפיתוח סביבתי באוניברסיטת בן-גוריון בנגב.

חברי הוועדה: מן האקדמיה – יעקב בן-טולילה, דוד טלשיר, אלישע קימרון; מקרב אנשי המקצוע: אבינועם מאיר (י"ר), שאול קרקובר (עד תשס"ז), צבי שילוני, בתיה רוזן (למן תשס"ז), נורית אלפסי.

מזכיר הוועדה: ארנון בן-ישראל.

בשנת תשס"ה היו שש ישיבות, בשנת תשס"ו שש ישיבות, בשנת תשס"ז שמונה ישיבות, בשנת תשס"ח שבע ישיבות, בשנת תשס"ט שש ישיבות, ובשנת תש"ע שש ישיבות.

הוועדה מתכנסת באוניברסיטת בן-גוריון.

הוועדה החליטה לעסוק בגאוגרפיה אנושית, והיא דנה במונחים הנאספים ממקורות אנגליים. המקור העיקרי בשנים האלה היה: R. J. Johnston et al. (eds.), *The Dictionary of Human Geography*⁴, Oxford 2000.

עד סוף שנת תש"ע תורגמו מעל ל-600 מונחים (A-S).

הוועדה לזואולוגיה

הוועדה הוקמה בשנת תשנ"ד.

חברי הוועדה: נציגי האקדמיה – סיריל אסלנוב ומרדכי כסלו; מקרב אנשי המקצוע זאב ארד, דני גולני, חנן דימנטמן (י"ר), יוסף הלר.

מזכירת הוועדה: קרן דובנוב.

בשנת תשס"ז היו שבע ישיבות, בשנת תשס"ח שבע ישיבות, ובשנת תשס"ט חמש ישיבות. הוועדה סיימה בשנים האלה את הדיון בשמות דגי הגרם.

עוד דנה הוועדה בשמות העופות הדורסים נשר ועיט שנתרו ללא חלופות עבריות ברשימת בעלי חיים של ארץ ישראל משנת תשכ"ג.

הערת העורך: רשימת דגי הגרם נשלחה להערות הציבור בשנת תשע"א ואושרה במליאת האקדמיה בישיבה שכג (ביום ז' בטבת תשע"ב, 2 בינואר 2012). הרשימה פורסמה באתר המונחים של האקדמיה.

הוועדה למונחי היין

הוועדה הוקמה בשנת תשס"ז.

חברי הוועדה: מן האקדמיה – קציעה כ"ץ, עמינדב דיקמן ואברהם יבין; מקרב בעלי המקצוע – שי שגב (י"ר), מירה איתן, שגיא קופר, יאיר קורן, אסף פז, יותם שרון.

מזכירת הוועדה: צביה זמירי.

בשנת תשס"ז היו שתי ישיבות, בשנת תשס"ח עשר ישיבות, ובשנת תשס"ט שלוש ישיבות. הישיבות נערכו במשרדי מערכת "מגזין יין וגורמה" בתל-אביב. הוועדה דנה במצע של כ-650 מונחים והחליטה לכלול במילון כ-180 מונחים. יתר המונחים, ובהם שמות רבים, הוכנסו לנספחים בתעתיק לעברית. הדיון הסתיים והרשימה הופצה בתמוז תשס"ח להערות הציבור וחברי האקדמיה. ההערות נדונו בוועדה וגובשה רשימה של כ-220 מונחים וכמה רשימות של שמות בתעתיק. הרשימה הוגשה לוועדת המינוח המרכזית בשבט תשס"ט ואושרה במליאת האקדמיה בישיבה שח (כיום כ' באדר תשס"ט, 16 במארס 2009).

הערת העורך: בעקבות הערות שהתקבלו על הרשימה שנתאשרה הוקמה בשנת תשע"א ועדת עדכון בהרכב מורחב. הוועדה דנה בהערות, הוסיפה מונחים עבריים אחדים ותיקנה את הטעוץ תיקון. ההשלמות והתיקונים אושרו במליאת האקדמיה בישיבה שכב (כיום כ"ד במרחשוון תשע"ב, 21 בנובמבר 2011). בטבת תשע"ג יצא לאור מילון למונחי היין.

הוועדה למונחי הסוציולוגיה (בשיתוף האגודה הסוציולוגית הישראלית)

הוועדה הוקמה בשנת תשנ"ג ופועלת בחיפה. חברי הוועדה: מן האקדמיה – עוזי אורנן, משה אזר ונ"ל; מקרב אנשי המקצוע – לאה הגואל, רות כץ, דבורה קלקין-פישמן (יו"ר ורכזת הוועדה). בשנת תשס"ז היו ארבע ישיבות ובשנת תשס"ח ארבע ישיבות. נדונו מונחים בסוציולוגיה ארגונית. בשיתוף פעולה עם המזכירות המדעית של האקדמיה נעשה מאמץ לאחד את הרשימות שנוצרו במהלך השנים לקראת הפצתן להערות הציבור.

הוועדה למונחי ספרות

הוועדה הוקמה בשנת תשס"ג. חברי הוועדה: מן האקדמיה – שמעון זנרבנק (יו"ר), שולמית אליצור, עמינדב דיקמן; חברים נוספים – מנחם ברנינקר, רות גינזבורג, אריאל הירשפלד, גבריאל צורן, משה רון, שלומית רמון-קינן, פנינה שירב. מזכירת הוועדה: צביה זמירי. בשנת תשס"ז היו שש ישיבות. הוועדה דנה בהערות שהתקבלו על הרשימות – (א) מונחי הסיפורת, (ב) מונחי השירה ו(ג) מונחי השירה והפיוט בימי הביניים. אבי שמידמן הוסיף את החלופות באנגלית לרשימה ג.

הרשימות הובאו לאישור ועדת המינוח המרכזית (תשס"ז) ואושרו במליאת האקדמיה בישיבה רצח (כיום י"ז במרחשוון התשס"ח, 29 באוקטובר 2007); מונחים אחדים אושרו בישיבת המליאה שה (כיום י"ב במרחשוון התשס"ט, 10 בנובמבר 2008). מונחי הסיפורת והשירה פורסמו במאגר מונחי האקדמיה. בכך סיימה הוועדה את עבודתה.

הוועדה למונחי רפואה

הוועדה הוקמה בשנת תשס"ג.

חברי הוועדה: מן האקדמיה – בנימין אליצור (עובד המילון ההיסטורי), אפרים חזן, דוד טלשיר (מכותב), שמא פרידמן. מקרב אנשי המקצוע – מנשה ברזילי (מכותב), דרור גוברמן, צבי גימון (יו"ר), יואל דונחין, עודד זמיר, דוד לברטובסקי (משנת תש"ע), בני מזוז, שרון עמית (משנת תש"ע), יוסי פבר (עד אמצע תשס"ט; ז"ל), עידית פוזנר, הלל פרת (מכותב), יהודה שינפלד, משה תירוש.

מזכירת הוועדה: איילת הראל (בצלאל).

בשנת תשס"ז היו חמש ישיבות, בשנת תשס"ח שבע ישיבות, בשנת תשס"ט שמונה ישיבות, ובשנת תש"ע שמונה ישיבות.

רשימת המונחים בתחומי הרפואה הדחופה, ההרדמה והאורולוגיה אושרה במליאת האקדמיה בישיבה רצג ופורסמה במאגר המונחים.

הוועדה דנה דיון סדיר במונחי רפואת העור וכן במונחים אחרים שעלו בשאלות מן הציבור. רשימת המונחים האלה אושרה במליאת האקדמיה בישיבה שיז (ביום כ"ד במרחשוון תשע"א, 1 בנובמבר 2010) ופורסמה במאגר המונחים.

בשנת תש"ע החלה הוועדה לדון במונחים מתחום הקרדיולוגיה והוסיפה לעסוק בשאלות מן הציבור.

הוועדה למונחי המשפט

הוועדה הוקפאה.

הוועדה למונחי פילוסופיה

הוועדה הוקפאה.

הוועדה למונחי תחבורה

הוועדה הוקמה בשנת תשנ"ה ביזמת שר התחבורה דאז ישראל קיסר. מרכזת כל התת-ועדות: צביה זמיר.

התת-ועדה למונחי תחבורה יבשתית

הוועדה התכנסה מחדש לקראת הפקת מילון מודפס.

חברי הוועדה המצומצמת: חברי האקדמיה – אברהם יבין וקציעה כ"ץ; מקרב אנשי המקצוע – פנחס בן שאול, דן לינק, סימונה גולדנברג.

בשנת תשס"ז היו שש ישיבות – מקצתן בבית האקדמיה ואחרות במשרד התחבורה בירושלים ובמשרד התחבורה בתל-אביב.

מתוך רשימה מאוחדת של מילוני התחבורה שאושרו בעבר נבררו המונחים שייכללו במילון המודפס, נוספו מונחים חדשים והוצעו תיקונים למונחים קיימים. רשימת התיקונים והתוספות הופצה להערות. השלמות ותיקונים נדונו בוועדת המינוח ואושרו במליאת האקדמיה בישיבות שד (תשס"ח), שה (תשס"ט), שט (תש"ע).

מטעם המזכירות המדעית עסקו בהכנת החומר למילון ובעריכתו לאחר האישור במליאה נטלי אקון ורונית גדיש.

[הערת העורך: מילון למונחי התחבורה היבשתית – יצא לאור בשנת תשע"ב.]

התת-ועדה למונחי תחבורה אווירית

הוועדה התכנסה מחדש לקראת הפקת מילון מודפס.

חברי הוועדה המצומצמת: חברי האקדמיה – קציעה כ"ץ, יעקב בן-טולילה; מקרב בעלי המקצוע – אריה עוז, אלי בן-ישראל, חיים רוז'נסקי, נעם הרטוך.

בשנת תשס"ח התקיימו ארבע ישיבות ברשות שדות התעופה בנתב"ג.

הוועדה עברה על כ-600 המונחים שאושרו בעבר, הציעה תיקונים ותוספות.

[הערת העורך: עבודת התת-ועדה הוקפאה].

התת-ועדה למונחי תחבורה ימית

חברי הוועדה: חברי האקדמיה – קציעה כ"ץ ואברהם יבין; מקרב בעלי המקצוע – אברהם אריאל (יור'), נמרוד אשל, חיים רוז'נסקי, שחר פודולי.

הוועדה התכנסה במרינה (בהרצלייה) או בביתו של ש' פודולי בכפר שמריהו.

בשנת תשס"ז היו שלוש עשרה ישיבות.

הוועדה סיימה את הדיון ברשימת המונחים (הכוללת כ-2500 מונחים) וסייעה להכין את הרשימה המצומצמת שתיכלל במילון למונחי מעגנות וכלי שיט קטנים (ראו להלן).

התת-ועדה למונחי כלי שיט קטנים ומעגנות

חברי הוועדה: חברי האקדמיה – קציעה כ"ץ ואברהם יבין; מקרב בעלי המקצוע – עמוס רביב, גיורא קדר. עוד חברים בוועדה בשנים הקודמות: אודי אראל, אילן דרוה, מיקי סרנה, עמוס נוימן, ארמן פורטוגלי, איתן גלזומן.

הוועדה התכנסה במרינה בהרצלייה.

בשנת תשס"ז היו שלוש ישיבות, בשנת תשס"ח שלוש ישיבות.

בוועדה מצומצמת של נציגי הוועדה למונחי תחבורה ימית והוועדה למונחי כלי שיט קטנים ומעגנות גובשה רשימה של כ-450 מונחים (והגדרות) שייכללו במילון, מחציתם לקוחים מרשימת מונחי התחבורה הימית.

[הערת העורך: רשימת מונחי כלי שיט קטנים ומעגנות אושרה במליאת האקדמיה של (ביום

י"ב באייר תשע"ג, 22 באפריל 2013) ופורסמה במאגר מונחי האקדמיה].

הוועדה למונחי תקשורת ההמונים

הוועדה הוקמה בראשית תשס"ט.

חברי הוועדה: חברת האקדמיה גיל הראבן (בשנת תשס"ט); רפאל ניר [ז"ל] ורוביק רוזנטל (יושבי ראש במשותף); בניה בן-נון (טלוויזיה), גדי להב (עיתונות מקוונת),

איזי מן (רדיו), משה נגבי ודני רובינשטיין; ענר פרמינגר (קולנוע); יעצות הלשון נילי עדן ורותי ספיר; עובד האקדמיה דורון רובינשטיין.

מרכזת הוועדה: צביה זמירי.

בשנת תשס"ט היו עשר ישיבות ובשנת תש"ע הייתה ישיבה אחת.

הוועדה דנה במונחים מן התחומים האלה: עיתונות כתובה, רדיו, מרשתת.

תת-ועדה למונחי טלוויזיה וקולנוע: במקביל הוחלט להכין רשימות מונחים מפורטות

בתחום הטלוויזיה והקולנוע בתת-ועדה נפרדת.

חברי התת-ועדה: רפאל ניר [ז"ל], ענר פרמינגר, בניה בן-נון, נילי עדן ורותי ספירו. עוד השתתפו מדי פעם גיל הראבן, דני רובינשטיין ומשה נגבי. התת-ועדה התכנסה לשש ישיבות במחצית השנייה של שנת תשס"ט ולישיבה אחת בשנת תש"ע.

הערת העורך: רשימת מונחי תקשורת ההמונים אושרה במליאת האקדמיה בישיבה שכג (ביום ז' בטבת תשע"ב, 2 בינואר 2012); מונחים אחדים אושרו בישיבה שכח (ביום כ"ז במרחשוון תשע"ג, 12 בנובמבר 2012).

הוועדה למונחי טכנולוגיית המידע במכון התקנים

במכון התקנים הישראלי פועלת משנת 1977 ועדה למונחי טכנולוגיית המידע. היא מתכנסת אחת לשלושה שבועות ומכינה את סדרת התקנים הישראליים ת"י 1080 – מונחי טכנולוגיית המידע, שהיא סדרת מילונים הכוללים מונחים בעברית, מונחים באנגלית והגדרות בעברית.

סדרה זו מתבססת על סדרת התקנים הבין-לאומיים ISO 2382, ועד כה יצאו לאור כ-35 פרקים. הוועדה היא ועדה של מכון התקנים, וחבריה הם נציגי גורמים שונים בעלי עניין בהטמעת מינוח עברי תקני בסביבת טכנולוגיית המידע, ובהם נציגי האקדמיה ללשון העברית.

נציגות האקדמיה בוועדה – אורה שורצולד, מלכה זמלי.

יו"ר הוועדה: אמנון שפירא.

מרכזת הוועדה: רעיה בר סימן טוב (ממכון התקנים).

הוועדה מקיימת לאורך שנים פגישות קבועות אחת לשלושה שבועות, כ-16 פגישות מדי שנה.

מונחי התקנים מובאים לדיון בוועדת המינוח המרכזית ולאישור במליאת האקדמיה, ולאחר אישורם הם מתפרסמים כמילוני טכנולוגיית המידע במאגר המונחים של האקדמיה. בשנים תשס"ז-תש"ע אושרו הפרקים האלה: בישיבה רצד – פרק 29 (זיהוי קול) ורוויזה לפרק 12; בישיבה רצו – השלמות לפרק 1 (מונחים בסיסיים) ומונחים שונים.

ב. מדורי האקדמיה

1. עובדי האקדמיה ונושאי התפקידים

א. הצוות המנהלי

מנכ"לית האקדמיה: טלי בן-יהודה
מנהל הכספים: דני משה
עוזרת הנשיא והמנכ"לית: רעות ברזילי
המזכירות: אתי משלי, סיגל נתן (מאמצע תשס"ז)
רואה החשבון המבקר: רו"ח אבנר שנור (יועץ חיצוני)
היועץ המשפטי: עו"ד עודד פלדמן (יועץ חיצוני)

ב. הצוות המקצועי

אחראית על קשר מקוון עם הציבור: הגר בן-ציון
מרכזת פיתוח אתרים: דורית לרר
עורכת התוכן של אתר הבית: ציפי סנדרוב
מפעיל אתר: סרגיי מקרביץ' (עובד חוץ)
הספרנית: שרית עמדי

מדור המחשוב:

ראש המדור: אביטל כ"ץ
אפרים ברקוביץ, שולמית זינגר, איתן פפאו, רחל רוזנברג

מדור ההוצאה לאור:

מרכזת המדור: ליזה מוהר
עירית בריס, אורית טפרברג, סול כהן, קטי מויאל (מתשס"ז)

ג. כתבי העת

לשוננו: העורך: משה בר-אשר; מזכיר המערכת: חיים כהן
עורכי הלשון: טלי אמיר (כרך ט), אבי בן-אמתי (כרך ע), נילי לנדסברגר (כרך
עא), אורי מור (כרך עב)
לשוננו לעם והעברית: העורך: משה פלורנטיין; חברי המערכת: דוד טלשיר, חיים כהן,
יוסף עופר
עורכי הלשון: טלי אמיר (כרך נו), אורי מור (כרכים נז-נח)

אָקָדָם: העורכים: טלי בן-יהודה (גיליונות 33–35), הגר בן-ציון (גיליונות 36–37),
עמנואל מסטיי (גיליונות 38–41)

ד. הצוות המדעי

מפעל המילון ההיסטורי

מרכות מנהלית: דורית לרר (למן תשס"ח)

מדור הספרות העתיקה: בנימין אליצור (ראש המדור), חנן אריאל (מסיוון תשס"ח),
יהודית הופקינס (עד סוף תשס"ז), ירון לישע (עד אמצע תשס"ט), אורי מלמד, עמנואל
מסטיי (משבט תשס"ז), נורית שובל-דודאי (משבט תשס"ז), שפרה שגול (עד טבת
תשס"ז); עובדי חוץ: אלכסיי יודיצקי (מכסלו תש"ע), אבישי ליידנר (תש"ע)
מדור ספרות הגאונים: יחיאל קארה (ראש המדור), רות גלצר (שטרן) (מאמצע תשס"ח),
אפרים הלבני, איילת הראל (בצלאל)

המדור לשירת ימי הביניים: אהרן ברבריאן (ראש המדור), אהרן גליק (משבט תשס"ט,
עובד חוץ), יהונתן ורדי (מאייר תשס"ח), ירון לישע (מאמצע תשס"ט), בנימין לפלר
(עד סיוון תשס"ט), אורי מלמד (עד אמצע 2009), מיכאל רנד (מתשס"ח)
מדור הספרות הרבנית של ימי הביניים: אליקים וייסברג (ראש המדור, עובד חוץ),
איתן פינסקי (מאמצע תש"ע), דוד פריבור (מאייר תש"ע), אריאל שוה, סיני תוראן
(מטבת תש"ע)

מדור הספרות העברית החדשה: דורון רובינשטיין (מרכז המדור), בתיה בזק, גבריאאל
דיכטר, דורית לרר (תשרי-שבט תשס"ח), יונתן חפץ, איילת יפת (אמצע תשס"ח –
תחילת תש"ע), ברכה פישלר (עד אמצע תש"ע), דורית קדרי, אלי רוזנטל (מאמצע
תש"ע), נריה ריבלין (מאמצע תש"ע), מיכאל ריז'יק (מסוף תשס"ח), אריאל שוה
(ניסן-אב תשס"ח)

כותב הערכים הראשי של המילון: גבריאאל בירנבאום

אחראית על איסוף הביבליוגרפיה ואיחוד הערכים והשורשים: קורדליה הסטרמן
כותב ספר המקורות לספרות העברית באיטליה וכותב ערכים למילון: מיכאל ריז'יק

המוזכרות המדעית: רונית גריש (המזכירה המדעית), נטלי אקון (מטבת תשס"ז), קרן
דובנוב, ברק דן (מתשס"ט), מלכה זמלי, צביה זמירי, דורון יעקב, איילת יפת (תשס"ח),
תמר כץ (מאייר תשס"ח), רחל סליג

מרכות מערך ההרצאות, ההשתלמויות וימי העיון: אורלי אלבק

יועצי הלשון ברדיו ובטלוויזיה: רות אלמגור-רמון, מרים טמיר, צופיה ליבוביץ', נתן
נחמיאס (עד סוף 2008)

2. המזכירות המדעית

א. ריכוז ועדות והשתתפות בישיבות

המזכירים המדעיים הכינו את ישיבות המליאה והשתתפו בישיבותיה. ועדות הקבע: רונית גדיש – ועדת המינוח המרכזית (עד תשס"ט), הוועדה למילים בשימוש כללי (עד תשס"ח), נטלי אקון – ועדת המינוח המרכזית (תש"ע), דורון יעקב – ועדת הדקדוק, תמר כץ – הוועדה למילים בשימוש כללי (למן תשס"ט); ועדות המינוח המקצועיות: איילת הראל (בצלאל) – הוועדה למונחי רפואה; רחל סליג – ועדת הספרנות; רונית גדיש – הוועדה למונחי ביולוגיה; קרן דובנוב – הוועדה לזואולוגיה; צביה זמירי – הוועדה למונחי יין, הוועדה למונחי ספרות, הוועדה למונחי תחבורה, הוועדה למונחי תקשורת המונים. מלכה זמלי השתתפה כחברה בוועדה למילים בשימוש כללי ובוועדות במכון התקנים – הוועדה למונחי אלקטרוניקה, הוועדה למונחי איכות הסביבה והוועדה למונחי טכנולוגיית המידע. בוועדות מינוח מקצועיות אחרות הופקדה עבודת ריכוז הוועדה בידי עובדים מחוץ לאקדמיה.

ב. פרסומים

המזכירות המדעית מופקדת על עריכה של כמה מפרסומי האקדמיה: "למד לשונך" – העורכת רחל סליג; זיכרונות האקדמיה – העורך ברק דן בהשתתפות דורון יעקב. נטלי אקון ערכה את המילון למונחי התחבורה היבשתית בהשתתפות רונית גדיש. דורון יעקב ורונית גדיש ערכו את החוברת על כללי התעתיק (יצאה לאור בתשע"ב). ברק דן ודורון יעקב ערכו את המפתחות לספר תורת ההגה והצורות של לשון המקרא מאת יהושע בלאו. דורון יעקב התקין את "רשימון השמות" של היישובים – בניקוד, ללא ניקוד ובתעתיק לאותיות לטיניות, לערבית ומערבית – לפי כללי האקדמיה. סייעו לו נטלי אקון וברק דן. הרשימון טרם פורסם. רונית גדיש ערכה את החוברת "האקדמיה ללשון העברית בשנת תש"ע: מאה ועשרים שנים לייסוד ועד הלשון העברית", את הספר "שפה קמה" ואת מילון הכיס "60 מילים". המזכירות המדעית הכינה את החלטות האקדמיה בדקדוק ובמינוח ואת תקנון האקדמיה החדש לפרסום ברשומות. ההודעות התפרסמו בילקוט הפרסומים מס' 5584 (ה' בתשרי תשס"ז) ומס' 5764 (י' בשבט תשס"ח). עובדי המזכירות המדעית פרסמו בידעון האקדמיה מאמרים וכן דיווחים בענייני דקדוק ומינוח.

ג. פניות הציבור

ניתנו אלפי תשובות לציבור בדואר האלקטרוני לפי כתובת מיוחדת שפורסמה באתר

האקדמיה – בעיקר בידי קרן דובנוב ורחל סליג; מלכה זמלי השיבה לפניות הציבור בטלפון. כן ניתנו כל העת תשובות למכתבים שהגיעו בדואר או בפקס. בתמוז תש"ע נפתחה מערכת הפניות באתר האקדמיה החדש ומכאן ואילך הגיעו ונענו רוב הפניות במערכת החדשה.

ד. אתר האקדמיה במרשתת

האתר הישן (עד תמוז תש"ע): המזכירות המדעית עדכנה עדכונים שוטפים באתר האקדמיה והכינה חומר לפרסום באתר.

האתר החדש (עלה למרשתת בתמוז תש"ע): המזכירות המדעית השתתפה כאפיון האתר החדש בניהולה של דורית לרר. כמו כן הכינה המזכירות המדעית חומר רב לפרסום באתר – החלטות האקדמיה בדקדוק, תשובות על שאלות נפוצות, טפסים, מפתח מילים ונושאים להחלטות ולתשובות – וערכה עריכת לשון את כל החומר שפורסם באתר.

מערכת הפניות: באתר החדש הוקמה מערכת פניות משוכללת שהחליפה את ערוץ הפניות בדואר האלקטרוני. המזכירות המדעית השתתפה (עם דורית לרר) בתכנון ובאפיון של המערכת החדשה.

ה. מונחי האקדמיה

נטלי אקון הייתה מופקדת על מאגר מונחי האקדמיה, וסייעו לה דורון יעקב ותמר כץ. קליטת מילונים חדשים במאגר: חירום (תשס"ז), לחמה אלקטרונית (תשס"ז), ספרות (תשס"ח), טכנולוגיית המידע (פרקים שונים), יין (תשס"ט), תחבורה יבשתית, ביולוגיה כללית (תשס"ט), מילים בשימוש כללי ומונחים שונים.

מילון החלופות: הוכן מילון מיוחד של מילים לוועיות (בכתיב עברי) וחלופותיהן העבריות שבמילוני האקדמיה. המילון פורסם תחילה בשם 'הפניות' ומאוחר יותר שונה שמו ל'חלופות'.

תיקונים ועדכונים: נעשו תיקונים שוטפים, שינויים ועדכונים נדרשים בעקבות החלטות האקדמיה ומשיקולי עריכה.

תיאום עם מפעל המילון ההיסטורי: לקראת האחדת הערכים של המדורים השונים במפעל המילון נערכו דיונים בין המזכירות המדעית לנציגי מפעל המילון ונקבעו עקרונות משותפים להצגת הערכים במאגרי האקדמיה.

הקדמות למילונים: הסתיימה קליטתן של כל ההקדמות למילונים ולרשימות המונחים מתוך המהדורות המודפסות. במלאכת הכנת ההקדמות לפרסום עסקו רחל סליג, איילת יפת ורונית גדיש. את ההקדמות קלטה ליזה מוהר מן ההוצאה לאור.

הכנות לשדרוג המאגר: נעשתה עבודה מקיפה של ניתוח מאגר המונחים – מבנהו, עקרונותיו ומסורתיו, בעיית ההיסטוריה מול התקן, מבנה תכנת העדכון ובעיות התצוגה. נערכו דיונים ונכתבו מסמכים רבים הן לתיאור הבעיות הן הצעות לפתרון בהשתתפות דורית לרר. כן נעשה ניסיון לאפיון חדש של המאגר עם גורם חיצוני.

ו. הקלדות

לבקשת המזכירות המדעית הקלידה סול כהן ממדור ההוצאה לאור חומר שהיה נתון בדפוס בלבד: ישיבות דקדוק מן העבר; תשובות על שמות המשפחה ועל שמות פרטיים; ושמות חרקים שהציעה הוועדה לזואולוגיה בעבר. כמו כן הוקלדו כל ההגדרות של למד לשונך א-קפ (עבודת חוץ).

ז. קשרים עם גורמי חוץ וכלי התקשורת

ועדת השמות הממשלתית – רונית גדיש השתתפה בישיבות הוועדה (תשס"ט) ובוועדת המשנה לענייני תעתיק. שיתוף פעולה עם מרכז נוער שוחר מדע באוניברסיטה העברית במיזם "כוכב עברי נולד" בעזרת רעות ברזילי מן המזכירות האמרכלית. משרד התחבורה – דיונים בנושא כללי התעתיק וכתוב השמות בשילוט. כלי התקשורת – פינות ברדיו, מיזם למציאת חלופות עבריות למילים לועזיות בתחום הכלכלה והאדריכלות עם "ידיעות אחרונות" ועוד.

ח. השתלמויות והרצאות

עובדי המזכירות המדעית השתתפו השתתפות פעילה כמתן השתלמויות באקדמיה ומטעמה וכן נתנו הרצאות בענייני לשון במקומות שונים (ראו להלן מערך ההרצאות, ההשתלמויות וימי העיון).

3. מערך הרצאות, ההשתלמויות וימי העיון

א. השתלמויות

בשנת תשס"ז היו שתי השתלמויות להכשרת יועצי לשון בתחום התעתיק (בהיקף של 20 שעות) ויום השתלמות לעורכי דין במשטרה (8 שעות);
 בשנת תשס"ח – השתלמות רענון לקריינים מרשות השידור (20 שעות), השתלמות לשרדי הרדיו האזורי "לב המדינה" (30 שעות), השתלמות לשיפור ההבעה בכתב במשרד החוץ (14 שעות), יום השתלמות ליחידת המשמעת במשטרה (6 שעות);
 בשנת תשס"ט – ארבע השתלמויות בעריכת לשון ליחידים (32 שעות) ויום השתלמות במשטרה (4 שעות);
 בשנת תש"ע שני ימי השתלמות במשטרה (4 שעות), השתלמות המשך לשיפור הניסוח (40 שעות) וארבעה ימי רענון (6 שעות כל אחד).

ב. ביקורים באקדמיה

בשנת תשס"ז ביקרו באקדמיה סטודנטים מן החוג ללשון העברית של האוניברסיטה העברית;
 בשנת תשס"ח – סטודנטים מהיברו יוניון קולג', סטודנטים ללימודי ארץ-ישראל באוניברסיטת בר-אילן, סטודנטים מאולפן "העולה" (חמישה ביקורים), תלמידי בית הספר "איתמר בן אב"י" ביפו, סטודנטים ממכללת אחוה, סטודנטים ללשון ממכללת אורנים וסטודנטים לעריכת לשון של מכללת ליפשיץ;
 בשנת תשס"ט ביקרו באקדמיה סטודנטים מהיברו יוניון קולג';
 בשנת תש"ע – סטודנטים מהיברו יוניון קולג', כיתת אולפן, סטודנטים ממכללת אחוה, קבוצת סטודנטים מארצות הברית וסטודנטים ממכללת קיי.

ג. ימי עיון מחוץ לאקדמיה

יום עיון לציון 150 שנים להולדת בן-יהודה במכללה האקדמית לחינוך ע"ש דוד ילין (תשס"ח) ויום עיון בשיתוף מכללת ליפשיץ (תש"ע).

ד. הרצאות מחוץ לאקדמיה

עובדי האקדמיה נשאו הרצאות בהזדמנויות ובמקומות שונים:
 תשס"ו – הרצאה בסמינר הקיבוצים; תשס"ח – הרצאת מבוא לאורחים מצבאות זרים במכללה לביטחון לאומי והרצאה במכון מופ"ת למורים במגמת תרגום; תשס"ט – שתי

הרצאות למורים מבית הספר לתלמידים מחו"ל ושתי הרצאות לעורכי לשון במט"ח; תש"ע – הרצאה לעורכי לשון במט"ח והרצאת מבוא לאורחים מצבאות זרים במכללה לביטחון לאומי.

ה. המרצים

את ההרצאות בעת הביקורים באקדמיה, בימי העיון ובהשתלמויות (סעיפים א–ד) נשאו חברי האקדמיה ועובדיה. חברי האקדמיה: שולמית אליצור, גיל הראבן, מרדכי מישור, שלמה נאה, אורה שורצולד; עובדי האקדמיה: אורלי אלבק, רות אלמגור־רמון, נטלי אקון, גבריאל בירנבאום, רונית גדיש, קרן דוכנוב, ברק דן, איילת הראל (כצלאל), דורון יעקב, תמר כץ, צופי ליבוביץ', אורי מלמד, רחל סליג, ברכה פישלר, דורית קדרי, דורון רובינשטיין.

4. אתר האקדמיה במרשתת

ביום כ"ט בתמוז תש"ע (11 ביולי 2010) עלה אתר הבית החדש של האקדמיה למרשתת. בנייתו החלה בתשס"ח והיא כללה את ההיבטים האלה:

- אפיון (תשס"ח) האפיון הביא לידי ביטוי את הגישה החדשה של האקדמיה על מקומה הראוי במרחב הציבורי, גישה המצדדת בחיזוק הקשר עם ציבור גדול של אוהבי העברית וידידי האקדמיה ברחבי הארץ. מכאן שחלק חשוב באפיון כלל את הטיפול בפניות הציבור: גם פנייה לאקדמיה דרך האתר וגם ניהול ממוחשב של עבודת המזכירות המדעית במענה לפניות. התכנון הביא בחשבון תכניות לשנים הבאות ואפשרויות הרחבה של תוכן האתר.

- עיצוב (תשס"ח-תשס"ט) נבחרה המעצבת הללי אלעזר. הוחלט על עיצוב עשיר בתמונות של האקדמיה וסביבתה ועל עיצוב עכשווי במראה קלסי. העיצוב הותאם לגלישת בעלי מוגבלויות.

- פיתוח (תשס"ט-תש"ע) הוחלט להקים את האתר על תשתית sharepoint של מייקרוסופט. לפיתוח האתר נבחרה חברה חיצונית "תבונה-מילניום". מדור המחשוב היה מעורב בעיקר בשלב ההטמעה.

- כתיבת תוכן (החל בתשס"ט) לפרסום האתר קדמה עבודה מרובה של איסוף הטקסטים והתמונות הנלוות והכנתם לפרסום. לשם כך התמנתה עורכת תוכן לאתר. החומר נאסף הן מחברי האקדמיה הן מן הוועדות והמדורים באקדמיה, וכל זאת בשיתוף המזכירות המדעית, האמונה על עריכת הלשון של האתר ועל התכנים בענייני הלשון.

הערה: על אתר מונחי האקדמיה ראו ברוח המזכירות המדעית וברוח מדור המחשוב; על אתר מאגרים ראו ברוח מדור המחשוב.

5. ייעוץ הלשון ברשות השידור ובטלוויזיה החינוכית

א. ייעוץ הלשון ברשות השידור

1. ייעוץ שוטף

הייעוץ השוטף כולל האזנה לשידורים ברשתות של רשות השידור ומתן הערות בעת השידור ולאחר השידור (בטלפון, במסרונים, בפקס ובדואר אלקטרוני); עריכה וניקוד עזר של קדימונים לפני הקלטתם; תיקוני ניסוח והגייה של כתבות, תכניות תיעודיות, תכניות מוזיקה ודברי קישור לפני הקלטתם; עמידה בקשר עם כתבים ושדרים בארץ ובחוץ לארץ ועריכה והתקנה של כתבותיהם לשידור; בירור ההגייה של שמות אנשים ומקומות העולים בחדשות ושידורים אחרים; כוננות רצופה כדי להשיב על כל שאלת לשון המתעוררת בעת השידור או בעת הכנת תכנית; מעקב אחרי הניסוח והקריאה של מהדורות החדשות בהאזנה ובקריאה מראש באמצעות המחשב ומתן הערות לעורכי החדשות ולקריינים לתיקון המהדורות הבאות.

2. עריכת פרסומות ותשדירי שירות

יועצות הלשון קראו כל פרסומת וכל תשדיר שירות לפני ההקלטה, ניקדו ותיקנו תיקוני ניסוח; בחנו כל פרסומת מצד הטעם הטוב והעבירו פרסומות בעייתיות למנהלי הרשות; נשאו ונתנו עם המפרסמים על נוסחים שלא אושרו והציעו חלופות. עריכת הפרסומות והתשדירים תואמה ככל האפשר עם גופי השידור האחרים.

3. הדרכת שדרים

יועצות הלשון הדריכו שדרים חדשים וותיקים – הדרכה קבוצתית והדרכה אישית. במחלקת החדשות הוכשרו עורכי חדשות וכתבים חדשים, וכן הוכשרו עורכים ברשת א, ברשת מורשת, וברשתות המוזיקה הקלה – רשת ג ו־88FM. הוכשרו מוקדני מוקד התנועה של קול ישראל וניתן סיוע לשדרי תחנות הרדיו החינוכיות (תחנות שידור בבתי ספר ובמוסדות אקדמיים המסונפות לקול ישראל); רות אלמגור־רמון הכינה את 'דפי הלשון', הנשלחים לכל עובדי הרשות ולמכותבים רבים מחוץ לרשות ומופצים על לוחות המודעות במוסדות הרשות ובמוסדות ציבור אחרים.

4. רגע של עברית

רות אלמגור־רמון ערכה את הפינה היומית "רגע של עברית", כולל מחקר, כתיבה, עריכה והקלטה (בסיועה של צילה אילן מקול ישראל). משנת תשס"ח, במלאות 60 למדינת ישראל, נשתנתה מתכונת הפינה: היא אינה נקראת כולה כפי קריין, אלא הקריין קורא מבוא או שאלת פתיחה, ואת גוף הפינה מגישים יועצת הלשון או אורח. אחרים מעובדי האקדמיה – מן המזכירות המדעית ומן המילון ההיסטורי – התארחו בפינות.

5. תיאום וקשר עם רשתות השידור האחרות

רות אלמגור-רמון המשיכה בתיאום מדיניות הלשון עם יועצי הלשון ברשתות השידור האחרות – גלי צה"ל, תחנות הרדיו האזוריות, הרשות השנייה וערוץ 10 – והנחתה את פורום הלשון בהשתתפות כל היועצים.

6. קשר עם מאזינים

יועצות הלשון השיבו על שאלות של מאזינים בטלפון, בדואר ובדואר האלקטרוני וכן על תלונות שהגיעו אל נציב תלונות הציבור של רשות השידור.

7. השתתפות בתכניות רדיו

יועצות הלשון השתתפו בתכניות רדיו ששולכו בהן פינות בענייני לשון, כגון "הכול דיבורים", "נת'ב עולמ'י", "מלווה מלכה" ויומני חדשות למיניהם, ובכמה תכניות ברשת א, ברשת מורשת וברשת ג.

8. קשר עם האקדמיה ללשון העברית

יועצות הלשון עמדו בקשר יום-יומי עם המזכירות המדעית של האקדמיה והעלו שאלות שהתעוררו בלשון השידור לרדיו, וכן עדכנו את השרדים בהחלטות ובקביעות החדשות. רות אלמגור-רמון השתתפה בישיבות ועדת הדקדוק והוועדה למילים בשימוש כללי.

ב. ייעוץ הלשון בטלוויזיה החינוכית

נתן נחמיאס היה יועץ הלשון מטעם האקדמיה ללשון העברית בטלוויזיה הלימודית ולימים בטלוויזיה החינוכית בשנים 1983–2008. הוא עשה לטיפול לשון השידור על פי מסורת הסגנון העברי והקפיד שכל מה שהוקרן על המרקע ייבדק בדיקה לשונית. לא אחת עמד על כך שהמשתתפים יקראו לפניו את הטקסטים קודם ההקלטה. אף כי הנורמה בהגיית העיצורים הגרוניים הלכה והתרופפה במהלך השנים, הוא דרש לקיימה כשהתעוררו חששות לאי-הבנה, כגון לצורך הבחנה בין צמד המילים אושר ועושר.

ואלה התחומים העיקריים בעבודתו:

- עריכת לשון – דקדוק וסגנון – של משדרים כגון חידונים, אקטואליה, תכניות לימודיות, סרטים (מדובבים, מקוריינים, מתורגמים), קטעי משחק, "פרס ישראל", וכן טקסטים של כתבים ומגישים. בדיקת לשון הכתוביות, לרבות רשימות המזכים.
- עריכת לשון של ספרי לימוד, הדרכה, עיון ופרוזה בהוצאת הטלוויזיה החינוכית.
- קריאה מוקדמת של קדימונים, שידורי חסות או פרסומות לפני ההקלטה – ניקודם וניסוחם. משא ומתן עם המפרסמים באמצעות מפיקת החסויות – דיון על נוסחים שאינם מאושרים והצעת חלופות.
- בדיקת רמת הלשון של תכניות קנויות ובדיקה מדגמית של הלשון בסרטים מתורגמים שהפיקו החברות הזוכות.
- הדרכת הכתבים, המנחים, העורכים והמגישים.

• בדיקת רמת ייעוץ הלשון במכרזים של הטלוויזיה החינוכית לתרגום סרטים ואישור או פסילה של יועצים מועמדים, וכן השתתפות באישור של מתרגמים חדשים. נתן נחמיאס השתתף בחזרות ופיקח על הלשון בזמן הצילומים. הוא השיב על שאלות לשון דחופות שעלו בעת הצילומים או בעת הכנת משדר בכל שעה שהיא. כמו כן הוא העיר הערות לשון לשחקנים ולשדרים לאחר שצפה במשדרים. הוא השיב לצופים בטלפון וברואר על כל שאלה בענייני לשון. נתן נחמיאס השתתף בעצמו בתכניות טלוויזיה שעסקו גם בענייני לשון.

הערת העורך: בסוף שנת 2008 פרש נתן נחמיאס לגמלאות. עם פרישתו החליטה מנכ"לית הטלוויזיה החינוכית לקטוע את שיתוף הפעולה החשוב ורב השנים בין האקדמיה לטלוויזיה החינוכית. האקדמיה ראתה בצעד הזה פגיעה במעמד ייעוץ הלשון בגוף שידור ממלכתי-ציבורי-חינוכי.

6. מפעל המילון ההיסטורי ללשון העברית

א. דוח כללי

1. מערכת המילון

מערכת המילון התכנסה פעמיים (י"ג בסיוון תשס"ח וי"ט במרחשוון תשס"ט) ודנה בכתיבת ערכי המילון.

חברי המערכת: משה בראשר (יושב הראש), אברהם טל (עורך המילון), חיים כהן (עורך משנה; משנת תשס"ט), יוחנן ברויאר, דוד טלשיר, אהרן ממן, שלמה נאה, משה פלורנטין.

חידושים ושינויים בעבודת המילון ההיסטורי הוחלט למנות עובד שירכוז את עבודת מפעל המילון ההיסטורי. לתפקיד מונתה בשנת תשס"ח דורית לרר.

2. תקופת הביניים

בשנים תשס"ח-תש"ע החלה העבודה על הספרות העברית בשבע מאות השנים שבין הספרות העתיקה לספרות החדשה (1050-1750) במטרה ליצור מאגר רצוף של הספרות העברית לתקופותיה. העבודה כוללת שלוש חטיבות ספרות חדשות: שירת ימי הביניים, הספרות הרבנית בימי הביניים וספרות ראשית העת החדשה (ראו להלן במדורים השונים).

3. איחוד המאגרים

בסוף תש"ע אוחדו מאגרי המילון ההיסטורי (מאגר הספרות העתיקה ומאגר הספרות החדשה) למאגר אחד המבריא את כל תקופות הלשון, על פי חזון היסוד של מפעל המילון ההיסטורי. קדמו לפעולת האיחוד הכנה מפורטת ומדוקדקת ומאמץ תכנוני הן בתחום המחשוב הן בתחום המדעי. האיחוד כלל יצירת רשימת ערכים אחידה וספר מקורות משותף. במסגרת העבודה על ספר המקורות פוענחו קיצורים וקודים פנימיים לנוחות המשתמשים.

בעקבות איחוד המאגרים והתחלת העבודה על ספרות ימי הביניים מזינים חמישה מדורים עצמאיים מאגר נתונים אחד על פי הוראות אחידות.

4. סיום העבודה בפיוט הקדום

בשנת תשס"ט הפכה חטיבת הפיוט הקדום לחטיבה הגדולה הראשונה שעבודה הושלם – עם כמיליון ורבע תיבות במצב קונקורדנצייה.

5. מפגשים וכינוסים

בשנים תשס"ט-תש"ע נערכו מפגשים קבועים של כלל החוקרים במילון, ובהם 13 שיחות בענייני לקסיקוגרפיה עם עורך המילון ו-10 הרצאות מפי אנשי המילון ואורחים.

בחנוכה תש"ע נערך כינוס של עובדי המילון לדורותיהם במלאות חמישים שנה לעבודה במפעל המילון ההיסטורי.

ב. מדור הספרות העתיקה

1. מגילות מדבר יהודה

לאחר שנערכה רשימת מצאי של הטקסטים שנתגלו במדבר יהודה לקראת התקנת החיבורים שעדיין לא הותקנו ועדכון החיבורים שהותקנו במאגר המילון, הותקנו החיבורים שכבר נרשמו להם כרטיסי יצירה, כגון מגילת המזמורים, תפילת יוסף ותפילה ליונתן. בשנת תשס"ט נוצר שיתוף פעולה פורה עם פרופ' אלישע קימרון, והוא העמיד לרשות המילון את המהדורה החדשה של המגילות שהוא שוקד עליה. כל המגילות יעודכנו לפי מהדורת קימרון, שהיא המילה האחרונה בתחום. בשלב הראשון הוחל בעיבוד המגילות הבינוניות והקטנות משלב כרטיסי היצירה ועד גמר רישום הערכים.

2. כתובות

הוכנסו למאגר כמה כתובות חדשות, כגון אבן המשקוף מציפורי, כתובות צוער וכתובות הר גריזים.

3. ספרות התלמוד והמדרש

נמשכו ההתקנה, ההגהה ורישום הערכים של קטעי הגניזה של התלמוד הירושלמי.

4. ספרות המסורה והדקדוק

הושלמה ההתקנה של מחברת מנחם ושל פרקי מסורה ודקדוק. הסתיים רישום הערכים השני של דקדוקי הטעמים, של מאור עין, של תשובות תלמידי מנחם, של תשובות יהודי בן ששת ושל תשובות דונש על רס"ג. הוחל ברישום הערכים השני של עדת דבורים ושל תשובות דונש למנחם.

5. עבודות "תשתית"

הושלמה הקלדת כרטסת הניקודים, והיא בתהליך הגהה לצורך הכנסתה למאגר; נמשך עיבוד אוצר המילים ממוצא יווני ולטיני. עד סוף שנת תש"ע עובדו במדור הספרות העתיקה כתשע מאות ושלושים חיבורים הכוללים כשישה מיליון ושמונה מאות אלף תיבות.

ג. מדור ספרות הגאונים

1. ספר המקורות

איילת הראל (בצלאל) עסקה בעיצוב ספר המקורות של המילון ההיסטורי ובשכלולו עקב המעבר למאגר המאוחד. לספר המקורות של ספרות הגאונים נוספו פירושי רבנו חננאל לשמונה מסכתות, ובהם

למעלה מ־200,000 תיבות. מספר התיבות בספרות הגאונים עלה ליותר מ־1,700,000 תיבות לפי החלוקה הזאת: ג1 – תשובות הגאונים (כ־540,000 תיבות); ג2 – פירושי הגאונים לתלמוד (כ־500,000 תיבות); ג3 – חיבורים (כ־690,000 תיבות).

2. רישום ערכים והתקנה

נסתיים רישום הערכים לספר והזהיר ולשאילתות דרב אחאי גאון, והושלם רישום הערכים הראשון לספר הלכות פסוקות. כמו כן הותקנו מאות יצירות מתשובות הגאונים ואיגרותיהם (לפחות שתי התקנות), ונותרו רק יצירות אחדות שלא הוחל בעיבודן מטעמים שונים.

ד. המדור לפיוט הקדום; המדור לשירת ימי הביניים

עד שנת תשס"ח היה הפיוט הקדום חלק ממדור הספרות העתיקה. בתמוז תשס"ח הוקם מדור עצמאי לשירת ימי הביניים, אבל תחילה עמלו בו על סיום העבודה רבת השנים בפיוט הקדום. אהרן ברבריאן מונה לעמוד בראש המדור.

1. הפיוט הקדום

הסתיימו עיבוד הטקסטים ורישום הערכים בסוגה הזאת.

2. שירת ימי הביניים

נמשכה הכנת כרטיסי היצירה, ובאמצע תשס"ט החל עיבוד הטקסטים ורישום הערכים. נסתיימה העבודה על כל שיריו של שמואל הנגיד ועל "שירה יתומה" של יוסף אבן חסדאי. הושלמה הכנת כרטיסי היצירה לשיריו של לוי אבן אלתבאן, והוחל בעיבוד הטקסטים וכתובת הערכים למבחר משיריו.

ה. מדור הספרות הרבנית של ימי הביניים

המדור נפתח בכ"ח במרחשוון תש"ע (15.11.2009) בהובלת אליקים וייסברג.

1. הכנת ספר מקורות

עוד לפני פתיחת המדור נתבקשו שלושה מומחים – פרופ' יעקב שפיגל, פרופ' שמחה עמנואל וד"ר עזרא שבט – להגיש הצעת רשימה של כמאה חיבורים מן הספרות הרבנית של השנים 1050–1550 להתקנה. ההצעות נתקבלו עם פתיחת המדור, ועל פיהן הורכב ספר המקורות לשנים 1050–1550.

2. התקנת חיבורים

הוחלט להתקין בשלב הראשון חיבורים אלו: פירוש רש"י לתורה, שו"ת רש"י ומחזור ויטרי. להם נוסף גם משנה תורה לרמב"ם. להתקנת פירוש רש"י לתורה נבחר כ"י לייפציג 1 (כעולה מדוח שהכין בעניין זה

אריאל שוה) והוחל בהתקנת ספר שמות; ההתקנה וההגהה של שו"ת רש"י לפי כ"י מונטיפיורי 98 כמעט הושלמה; החלה התקנת מחזור ויטרי לפי כ"י קלגסבלד; להתקנת משנה תורה לרמב"ם נבחר כ"י הונטינגטון 80 (בעקבות דוח שהכין דוד פריבור) והוחל בהתקנת ספר המדע.

1. מדור הספרות העברית החדשה

1. עיבוד חיבורים למילון

עובדו עיבוד מילוני החיבורים האלה: הקדמות לחיבורים אחדים מתקופת ההשכלה, "אביעזר" מאת מרדכי אהרן גינצבורג (1863), רבים מחיבוריהם של יוסף חיים ברנר ושל אחד העם, הספר השני של תרגומו של חיים נחמן ביאליק ל"דון קישוט" מאת סרוונטס (1923) ועוד. עיבודם של רבים מן החיבורים הללו טרם הסתיים בסוף תקופת הדוח.

מאגר הספרות החדשה מנה בסוף תש"ע 222 חיבורים שעיבודם המילוני הסתיים, ובהם כ-3,300,000 מילים שנרשמו להן ערכים, וכך 48 חיבורים שעיבודם המילוני היה בעיצומו, ובהם כ-540,000 מילים לרישום ערכים.

2. חיבורים שטרם עובדו עיבוד מילוני

בשנים תשס"ז-תש"ע לא הוקלדו חיבורים חדשים, ואולם חיבורים אחדים שנוספו למאגר בשנים הקודמות הוגהה מלאה. נציין מביניהם את שני החיבורים האלה: "חיי אדם" מאת אברהם דנציג (1810), "מורה נבוכי הזמן" מאת נחמן קרוכמל (1851); הגהה מלאה שנייה לחיבור זה). כן נבדקו בשנים האלה סיפוריהם של סופרי "המהלך החדש" ("ספרי אגורה" וכיו"ב), ומבחר מהם הוכן להוספה למאגר. מאגר הספרות החדשה מנה בסוף תש"ע 363 חיבורים שטרם עובדו עיבוד מילוני, ובהם כ-6,175,000 מילים שנועדו לרישום ערכים.

3. איחוד מאגרי המדור ועדכונם

עד שנת תשס"ז נרשמו הנתונים במדור לספרות החדשה בשלושה מאגרים נפרדים: המאגר הראשי (שהכיל למעשה רק קונקורדנציות), מאגר טקסטים וספר המקורות. בשנת תשס"ז שולב ספר המקורות במאגר הראשי של המדור, וזמן קצר לאחר מכן שולב בו גם מאגר הטקסטים. שילוב מאגרי המדור הביא לכך שלראשונה בתולדותיו עברו כל עבודות המדור להתבצע במסד נתונים אחד ובתכנה אחת. בשל היעדר התאמה בין מבנם הישן של נתוני ספר המקורות למבנם החדש נוצר הצורך לעדכןם ידנית. פעולה זאת נעשתה בחלקה עוד בשנת תשס"ז, ואולם עיקרה מתוכנן להיעשות לאחר הסבתו של ספר המקורות למסד נתונים חדש במסגרת איחוד המאגרים של מפעל המילון.

4. איחוד מאגר הספרות העתיקה ומאגר הספרות החדשה

מרכז המדור הכין את התשתית המדעית לאיחוד הערכים לקראת איחוד מאגרי המילון

ההיסטורי, והיה אחראי לכמה פעולות: א. טרם האיחוד הוא ערכן מאות ערכים ושורשים במאגר הספרות החדשה לשם מזעור ההבדלים בינו לבין מאגר הספרות העתיקה והאחדתם המרבית. סבב עדכונים מקיף נעשה ערב איחוד המאגרים; ב. לאחר האיחוד עודכנו מאות ערכים ושורשים נוספים במאגר המאוחד לשם מזעור נוסף של ההבדלים; ג. מופו הבדלים אחרים בין שני המאגרים [פעולה זו עודנה נמשכת].

5. הכנת יצירות להצגה באתר "מאגרים"

בשנת תשס"ז החל המדור להכין את החיבורים שעיבודם המילוני הסתיים להצגה במרשתת (שבסופו של דבר לא יצאה אל הפועל במתכונת שתוכננה). חיבוריו של חיים נחמן ביאליק נבחרו להיות החלוצים להצגה, וכמהלך השנה עסק המדור בהכשרתן לכך: הקונקורדנציות לחיבורים אלה בוקרו ועודכנו, וכן שופרה הצגתן למעיין בהן. עם סיום העבודה על יצירותיו של ביאליק פנה המדור להכשיר לאותה המטרה את חיבוריו של מנדלי מוכר ספרים, וכן את הרומן "בישוב של יער" מאת חיים הזז (1930) כתוצר לוואי למהדורה המוערת לפרקים ברומן.

6. שינוי בגבולות האחריות של המדור

בקץ תשס"ח הורחב הגבול התחתון שבאחריות המדור, והוכללה בו ספרות "מודרנית" בעלת אופי דומה לספרות שכבר מיוצגת במאגר הספרות החדשה (ספרי מדע, ספרי היסטוריה וכיו"ב) שנדפסה באירופה לאחר המצאת הדפוס, כלומר החל בסוף המאה החמש-עשרה. במסגרת הזאת נמשכה כתיבת ספר המקורות לספרות העברית שנכתבה באיטליה.

ז. ערכי המילון

1. כתיבת גוף המילון

סדר כתיבת גוף המילון הוא מסוף האל"ף-בי"ת לתחילתו (ההפך מהסדר הרגיל; החל בערך תת"ן, מהשורש תת"ר). בשנים תשס"ז-תש"ע נכתבו עוד 126 ערכים, השייכים ל-30 שורשים – מן תפ"ת עד תנ"ב.

2. איסוף הביבליוגרפיה, איחוד הערכים והשורשים

עד אמצע תשס"ט נמשך איסוף הביבליוגרפיה וברישומה לערכים ולשורשים במאגרי המילון. הביבליוגרפיה מוערת, כלומר כוללת הערות על נושא הדיון, הצעות פירוש שונות, מראי מקום חשובים מחוץ למאגר והפניות. למן אמצע תשס"ט החל ניהול רשימת הערכים והשורשים המאוחדת של המילון. ההאחדה נדרשה משום שבמשך שנים הוגדרו הערכים והשורשים בנפרד במאגר לספרות העתיקה ובמאגר לספרות החדשה, והיה צורך לגשר על הפערים שנוצרו.

7. מדור המחשוב

מדור המחשוב מנהל את מערכות המידע של האקדמיה, ועוסק בכל הקשור במערכות אלו: תשתיות, מסדי נתונים ותכנות, ובכלל זה חמרה ומערכות הפעלה, תקשורת פנימית וחיצינית, שרתים, תחנות עבודה ואתרי המרשתת. המדור מופקד על האבטחה והתחזוקה, רכישת ציוד ותכנות, תכנון, פיתוח ותיאום עם יחידות אחרות באקדמיה. לכל העובדים באקדמיה יש מחשב אישי המחובר לרשת פנימית ולעולם החיצוני. העובדים משתמשים במרשתת, בדואר אלקטרוני ובתכנות נוספות לפי אופי עבודתם. עובדי המחשוב נותנים שירותי תמיכה לעובדים ודואגים לתקינות כל המערכות, לגיבוי הנתונים, לשדרוג ולפיתוח בהתאם לחידושי הטכנולוגיה בעולם. שירותי תמיכה ניתנים לכל אגפי האקדמיה: מפעל המילון ההיסטורי, המזכירות המדעית, ההוצאה לאור, הספרייה, הנהלת החשבונות, פיתוח משאבים, מערכת כוח האדם והאמרכלות. עובדי המדור מפתחים תכנות ייחודיות ואתרים למילון ההיסטורי ולמזכירות המדעית. הם מומחים ביישום טכנולוגיות חדשות בכל הקשור למאפיינים הייחודיים של השפה העברית.

א. המילון ההיסטורי

פעולת איחוד המאגרים הייתה תהליך מורכב ומדויק שהצריך שינוי במבנה הנתונים והתאמת תכנות האחזור והעדכון לסוגי הספרות, וכל זאת בלי לאבד מידע ובלי לעצור את העבודה השוטפת. סוגי הספרות שונים זה מזה, ובמאגר המאוחד היה צריך להתחשב בהבדלים. לדוגמה: בספרות העתיקה נהוגה התקנה מוקדמת של הטקסטים בתוספת סימנים מיוחדים. החומר מחולק בה ליחידות של קטעים לוגיים; לעומת זאת בספרות החדשה החומר נתון כפי שהוא במסירות הדפוס (ובסימנים המקוריים) בלא התקנה ידנית. מדור המחשוב גם סיפק לעובדים המדעיים רשימות שונות – הן לפני האיחוד הן לאחריו – כדי שיוכלו לטפל באי-ההתאמות שעלו מן השיטות השונות.

במהלך ארבע שנות הרוח כתב מדור המחשוב תכנות מתאימות והרחיב את מסד הנתונים כדי להעשיר את המאגרים בכמה כיוונים: קליטת כל מאגר הטקסטים של הספרות החדשה; הכנת מבנה בסיסי לספר המקורות של הספרות החדשה; פתיחת מדורים חדשים (שירת ימי הביניים והספרות הרבנית); טיפול בכרסת הניקודים; טיפול במילים ממוצא יווני ולטיני; הוספת מאגר צילומי כתב יד; קליטת טקסטים מתקופת הגאונים וטקסטים נוספים מן הספרות העתיקה שהיו בשלבי עיבוד שונים.

בעקבות המגמה העולמית עברנו לפיתוח במרשתת: לא עוד תכנה מקומית המותקנת במחשב האישי של כל עובד, אלא בניית אתר אינטרנט ושימוש בדפדפן לחיפוש. עובדי המדור השתלמו בטכנולוגיות חדשות.

ב. אתרי האקדמיה במרשתת

- א. בשלהי תש"ע הוחלף אתר הבית הישן של האקדמיה באתר חדש (ראו לעיל). נרכשו שרתים חדשים ומערכות הפעלה חדשות, ועובדי המחשוב נדרשו להכיר תכנות חדשות של מייקרוסופט (שרפוינט ו־SQL SERVER). את הפיתוח עשתה חברה חיצונית, אבל ההטמעה, התחזוקה והמשך הפיתוח הם באחריות מדור המחשוב.
- ב. באתר הפנימי של מונחי האקדמיה שונה אופן החיפוש לחיפוש לפי מילה (ללא הפרדה בין ערך לתיבה ובין הלשונות). הנתונים התעדכנו עשרות פעמים במהלך תקופת הדוח.
- ג. באתר מאגרים של המילון ההיסטורי נוספה אפשרות אחזור לפי חתכים דקדוקיים, ונוספה הצגה של טקסטים מלאים ללא כותרות ביניים. הנתונים עודכנו ארבע פעמים. האתר הותאם לספרות החדשה, והמדור נערך לפרסום היצירות של ביאליק, אך מערכת המילון החליטה שלא להשלים את המהלך.

8. מדור ההוצאה לאור ופרסומי האקדמיה

בשנים תשס"ז-תש"ע יצאו לאור בהוצאת האקדמיה ללשון העברית הפרסומים האלה:

א. פרסומים קבועים

- לשוננו: כרכים סט-עב, תשס"ז-תש"ע
- לשוננו לעם: כרך נז, תשס"ח; העברית - כרך נח, חוברת א-ב, תשס"ט-תש"ע
- אקדם: גיליונות 33-41, תשס"ז-תש"ע; למד לשונך - דפים 67-84 (כלולים באקדם)
- זיכרונות האקדמיה: כרך מז-מט (לשנים התש"ס-התשס"ב)

ב. סדרות

בסדרה "אסופות ומבואות בלשון"

- כרך ז: שפה קמה: לקט מתוך המדור "לשוננו לעם", עיתון "הארץ" תרצ"ג-תש"ה (1932-1944), סמדר ברק ורונית גדיש (עורכות), תשס"ט
- כרך ח: מאתיים וחמישים שנות עברית חדשה, חיים א' כהן (עורך), תשס"ט
- כרך ט: תכנון לשון בישראל, אילן אלדר, תש"ע
- כרך י: העברית בראי המדינה: מעמדה הציבורי של העברית מאז ייסוד המדינה, נתן אפרתי, תש"ע
- כרך יא: תורת ההגה והצורות של לשון המקרא, יהושע בלאו, תש"ע

בסדרה "מקורות ומחקרים"

- כרך ט: עיונים בספרות השומרונית ובספרות הקראית: אוסף מאמרים מן העיזבון, אילה ליונשטם, תשס"ח
- כרך י: לשון המשנה בגניזת קהיר: הגה וצורות, גבריאל בירנבאום, תשס"ח
- כרך יא: שמות מקומות קדומים בארץ ישראל: השתמרותם וגלגוליהם, יואל אליצור, מהדורה ראשונה (בשיתוף יד יצחק בן-צבי), תשס"ט

ג. פרסומים אחרים

- חוברת מיוחדת: החלטות האקדמיה בדקדוק (מהדורה שנייה מתוקנת), תשס"ז
- מילון למונחי הבנקאות ושוק ההון, תשס"ז
- מילון כיס: 60 מילים, תשס"ח, בשיתוף רשות הטבע והגנים
- חוברת מיוחדת: קרן דובנוב, הסופר יצחק זוהר ויצירתו, תשס"ח

- האקדמיה ללשון העברית בשנת תש"ע: מאה ועשרים שנים לייסוד ועד הלשון העברית, תש"ע
- קטלוג 2009: יריד הספרים הבין-לאומי ה-24, תשס"ט

ד. עבודות לגורמי חוץ

- מגילות: כרכים ה-ט, הוצאת מוסד ביאליק, ירושלים, תשס"ח-תש"ע
- מחקרים בלשון: כרכים יא-יב, הוצאת ספרים ע"ש י"ל מאגנס, תשס"ט
- מסורות: כרכים יג-טו, המכון למדעי היהדות ע"ש מנדל, האוניברסיטה העברית בירושלים, תשס"ז-תש"ע
- אהרן ממזן, שמואל פסברג ויוחנן ברויאר (עורכים), שערי לשון: מחקרים בלשון העברית, בארמית ובלשונות היהודים מוגשים למשה בר-אשר, שלושה כרכים, הוצאת מוסד ביאליק, ירושלים, תשס"ח
- משה בר-אשר וחיים א' כהן (עורכים), משאת אהרן: מחקרים בלשון מוגשים לאהרן דותן, הוצאת מוסד ביאליק, ירושלים, תש"ע
- משה בר-אשר, מחקרים בלשון חכמים, שני כרכים (אסופות, כרכים ד-ה), הוצאת מוסד ביאליק, ירושלים, תשס"ט
- משה בר-אשר, לשונות מסורות ומנהגות, הוצאת יד יצחק בן-צבי והאוניברסיטה העברית בירושלים, תש"ע

9. ארכיון האקדמיה והספרייה

א. הקמת ארכיון האקדמיה ללשון העברית

באקדמיה שמור חומר ארכיוני מעניין ובעל ערך מימי ועד הלשון העברית ומשנות פעילותה של האקדמיה למן הקמתה ועד השנים האחרונות. מיעוט החומר הוא מעשרים וחמש השנים הראשונות למאה העשרים, ורובו מן השנים שלאחר מכן. החומר מתעד את פעולות ועד הלשון והאקדמיה, ובתוך כך מספר את סיפורה של העברית בשנות תחייתה והתחדשותה. החומר כולל מכתבים, זיכרונות דברים, שאלות ותשובות, חוזרים, רשימות מונחים, קטעי עיתונות ועוד מסמכים ותעודות. החומר הארכיוני שנאסף בבית האקדמיה בירושלים הגיע גם מלשכות ועד הלשון והאקדמיה שפעלו בתל-אביב ובחיפה. במשך שנים רבות הוחזק החומר הארכיוני במחסני האקדמיה בקלסרים, במעטפות ובארגזים, ובשנת תשס"ט נעשתה פעולה מקיפה לשימורו ולהנגשתו לקהל. החומר סודר בידי ארכיונאי בכ"140 מכלי ארכיון ובהם כ-1620 תיקים, וקוטלג בתכנת ארכיון זמנית. בשנים 2009–2010 שקדו שניים מעובדי האקדמיה בעבר, יהודית הופקינס ונתן נחמיאס, וכן ספרנית האקדמיה שרית עמדי על רישום תוכנו של כל תיק ותיק לתועלת המעיינים בתיקים. בעתיד יש כוונה להרחיב את הארכיון ולהעשירו בחומרים נוספים וכן לשכלל את תכנת הארכיון ולסרוק חומרים למרשתת. הארכיון יעמוד לרשות הציבור לצורכי עיון, לימוד ומחקר.

ב. ספריית האקדמיה וספריית אליעזר בן-יהודה

בספריית האקדמיה אלפי ספרים וכתבי עת, ואלה פזורים בחדרי האקדמיה ובאולם מרכזי אחד.

א. במסגרת העבודה השוטפת נמשך קטלוג ספרים, הוזמנו ספרים חדשים לפי צורכי העבודה המדעית, נערך מעקב אחר כתבי עת שמגיעים לאקדמיה, ניתנה עזרה באיתור ספרים ותוקנו ספרים שנקרעו וכלו.

ב. בעזרת תרומה מקרן לוי לאסן בהולנד שוקמה ספריית אליעזר בן-יהודה השמורה באקדמיה: חדר האוסף שופץ, והספרים נמסרו לטיפול של תמנה אלפר, מנהלת המעבדה לשימור ושיקום בספרייה הלאומית. הם עברו חיטוי ושיקום וסודרו בארונות המשמרים אותם בתנאים נאותים.

10. המכון ע"ש ד"ר אהרן מ' מזי"א לתולדות תחיית הלשון העברית

בשבט תשס"ז (ינואר 2007) נסגר מכון מזי"א לתולדות תחיית הלשון העברית. המכון נקרא על שם ד"ר אהרן מאיר מזי"א, חבר ועד הלשון העברית ומנשיאיו, והוקם בתמוז תשנ"ד (יוני 1994) בתרומת בני משפחת איזקסון, ובראשם נכדיו של ד"ר מזי"א מר אליהו איזקסון והגב' רות לוא. המכון פעל בלב ירושלים, ברחוב המלך ג'ורג' 16. בשלוש-עשרה שנות פעילותו נאספו במכון ונחקרו תעודות מימי תחיית הלשון העברית. המכון היה פתוח למבקרים ונעשתה בו פעילות ענפה של ימי עיון ואירועים אחרים לתלמידי בתי הספר ולקהל הרחב. פיגועי ההתאבדות בירושלים בשנים 2001–2004 פגעו קשות בפעילות הציבורית של המכון. האקדמיה החליטה לסגור את המכון בשל היעדר תקציב להפעלתו. עם סגירתו הועברו לאקדמיה ספריית המכון, התעודות ושאר החומרים שנאספו בו. מרכזי המכון: יוסי לשם, סמדר ברק (עד לסגירתו).

תקציב האקדמיה

התקציב לשנת 2007

הכנסות

א. הכנסות עצמיות	
858,052	1. שירותי ייעוץ לשוניים
192,357	2. מכירת ספרים ו"מאגרים"
115,218	3. הוצאה לאור
16,667	4. חברת גוש (הפעלת מכון מזי"א)
27,483	5. ימי עיון
53,637	6. שונות
1,263,414	סך כל ההכנסות העצמיות

ב. הקצבות ציבוריות	
5,590,000	1. משרד המדע, התרבות והספורט
1,000,000	2. משרד המדע – תוספת 2007
77,270	3. משרד המדע – עורף
6,667,270	סך כל ההקצבות הציבוריות
7,930,684	סך כל ההכנסות

הוצאות

א. שכר עבודה	
2,852,135	1. מפעל המילון ההיסטורי
721,301	2. מחשוב
1,525,743	2. מזכירות מדעית
796,860	3. הוצאה לאור
927,128	4. המזכירות האמרכלית
1,872	5. גמלאים
6,825,039	סך כל שכר עבודה

ב. עבודה מדעית	
36,033	1. פרסומי האקדמיה (לשוננו, לשוננו לעם ואקדם)

53,885	מילונים, ספרים וסדרות
5,473	2. הספרייה ותשתיה
5,821	3. הדרכה והשתלמויות
66,117	4. ישיבות מוסדות האקדמיה
19,809	5. כינוסים ואירועים
187,138	סך הכול
	מפעל המילון ההיסטורי
51,051	1. שירות, ייעוץ ותמיכה, תכנות
22,944	2. ארכיון צילומי כתבי היד
73,995	סך כל מפעל המילון ההיסטורי
261,133	סך כל העבודה המדעית
	ג. אמרכלות
29,872	1. ביטוח שנתי של האקדמיה
27,904	2. הכנת משכורות במל"ם
62,871	3. ביקורת חשבונות וייעוץ משפטי
80,437	4. טלפון
20,214	5. דואר
30,082	6. נסיעות וחנייה
7,322	7. ציוד משרדי
815	8. חשמל (מזי"א)
18,070	9. מים ומסי עירייה (מזי"א)
17,080	10. סולר לחימום
69,026	11. תחזוקה
56,686	12. כוח אדם זמני
44,899	13. פרסום
41,842	14. מימון
507,120	סך כל האמרכלות
77,270	בינוי ופיתוח
7,670,562	סך כל ההוצאות

התקציב לשנת 2008

הכנסות

א. הכנסות עצמיות	
854,792	1. שירותי ייעוץ לשוניים
151,091	2. מכירת ספרים ו"מאגרים"
136,966	3. הוצאה לאור
49,200	4. ימי עיון והשתלמויות
34,219	5. תרומות
65,339	6. שונות
1,291,607	סך כל ההכנסות העצמיות
ב. הקצבות ציבוריות	
9,000,000	1. משרד המדע, התרבות והספורט
10,291,607	סך כל ההכנסות

הוצאות

א. שכר עבודה	
3,114,402	1. מפעל המילון ההיסטורי
792,204	2. מחשוב
1,588,584	3. מזכירות מדעית
729,005	4. הוצאה לאור
866,633	5. המזכירות האמרכלית
1,863	6. גמלאים
7,092,691	סך כל שכר עבודה
ב. עבודה מדעית	
129,033	1. פרסומי האקדמיה (לשוננו, לשוננו לעם ואקדם)
78,256	מילונים, ספרים וסדרות
109,725	2. מילון 60 מילים
33,622	3. הספרייה והארכיון
5,866	4. הדרכה והשתלמויות
93,481	5. ישיבות מוסדות האקדמיה
47,000	6. כינוסים ואירועים
496,983	סך הכול

	מפעל המילון ההיסטורי
54,377	1. שירות, ייעוץ ותמיכה, תכנות
19,683	2. ארכיון תצלומי כתבי-היד
74,060	סך כל מפעל המילון ההיסטורי
571,043	סך כל העבודה המדעית
	ג. אמרכלות
29,658	1. ביטוח שנתי של האקדמיה
23,497	2. הכנת משכורות במל"ם
58,244	3. ביקורת חשבונות וייעוץ משפטי
68,305	4. טלפון
22,123	5. דואר
48,605	6. נסיעות וחנייה
8,460	7. ציוד משרדי
4,643	8. מים
23,120	9. סולר לחימום
112,845	10. תחזוקה
52,894	11. כוח אדם זמני
70,694	12. פרסום
22,963	13. מימון ושונות
546,051	סך כל האמרכלות
1,900,000	בינוי ופיתוח
10,109,785	סך כל ההוצאות

התקציב לשנת 2009

הכנסות

א. הכנסות עצמיות	
600,000	1. שירותי ייעוץ לשוניים
225,816	2. מכירת ספרים ו"מאגרים"
153,831	3. הוצאה לאור
53,573	4. ימי עיון והשתלמויות
1,274	5. שונות
19,733	6. הכנסות מימון
1,054,227	סך כל ההכנסות העצמיות
ב. הקצבות ציבוריות	
9,000,000	1. משרד המדע, התרבות והספורט
10,054,227	סך כל ההכנסות

הוצאות

א. שכר עבודה	
3,311,786	1. מפעל המילון ההיסטורי
912,293	2. מחשוב
1,568,212	2. מזכירות מדעית
777,365	3. הוצאה לאור
860,309	5. המזכירות האמרכלית
1,146	6. גמלאים
7,431,111	סך כל שכר עבודה
ב. עבודה מדעית	
139,943	1. פרסומי האקדמיה (לשונו, לשוננו לעם ואקדם)
1,085,251	מילונים, ספרים וסדרות
103,827	2. הספרייה והשתיה
13,456	3. הדרכה והשתלמויות
32,368	4. ישיבות מוסדות האקדמיה
1,374,845	סך הכול

	מפעל המילון ההיסטורי
31,988	1. שירות, ייעוץ ותמיכה, תכנות
20,195	2. ארכיון תצלומי כתבי-יד
52,183	סך כל מפעל המילון ההיסטורי
1,427,028	סך כל העבודה המדעית
	ג. אמרכלות
29,913	1. ביטוח שנתי של האקדמיה
25,521	2. הכנת משכורות במל"ם
65,502	3. ביקורת חשבונות וייעוץ משפטי
27,846	4. טלפון
8,727	5. דואר
62,489	6. נסיעות וחנייה
15,241	7. ציוד משרדי
296	9. מים
6,303	10. סולר לחימום
46,426	11. תחזוקה
82,844	12. הודעות בעיתונים
9,560	13. שונות
380,668	סך כל האמרכלות
9,238,807	סך כל ההוצאות

התקציב לשנת 2010

הכנסות

א. הכנסות עצמיות	
600,000	1. שירותי ייעוץ לשוניים
248,373	2. מכירת ספרים ו"מאגרים"
53,914	3. הוצאה לאור
42,630	4. ימי עיון והשתלמויות
3,865	5. תרומות
89,938	6. תגמולי מילואים
124,413	7. הכנסות מימון
1,163,133	סך כל ההכנסות העצמיות

ב. הקצבות ציבוריות	
7,800,000	1. משרד המדע, התרבות והספורט
1,200,000	2. תקציב שיפוץ
9,000,000	סך כל ההקצבות הציבוריות
10,163,133	סך כל ההכנסות

הוצאות

א. שכר עבודה	
3,685,686	1. מפעל המילון ההיסטורי
890,030	2. מחשוב
1,692,376	3. מזכירות מדעית
683,706	4. הוצאה לאור
978,098	5. המזכירות האמרכלית
7,929,896	סך כל שכר עבודה

ב. עבודה מדעית	
708,844	1. פרסומים, ספרייה, ישיבות, מחשוב
238,608	2. מרשתת
162,262	3. נותני שירותים למילון ההיסטורי
298,843	4. הכינוס הפתוח תש"ע
1,408,557	סך כל העבודה המדעית

	ג. אמרכלות
31,680	1. ביטוחים
104,541	2. שירותים מקצועיים
274,974	3. הוצאות משרד ותחזוקה
64,457	4. טלפון ודואר
52,534	5. נסיעות וחנייה
6,000	6. דמי ניהול
30,604	7. ריבית ועמלות
564,790	סך כל האמרכלות
9,903,243	סך כל ההוצאות

